

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIV | NÚM. 2270
2,90€ | 19 MARÇ 2023

Pere Cots-Mercabarna

Voluntari del Banc dels Aliments amb una capsa d'hortalissa seleccionada a Foodback, centre d'aprofitament alimentari de Mercabarna.

Som el que mengem (i el que llencem)

El papa Francesc reclama tornar a donar als aliments el valor just davant del malbaratament quotidià

P 3, 8-12

Testimoni de tres nous capellans de Tarragona en el Dia del Seminari

P 16-19

ràdio estel

El matí a Ràdio Estel

amb Mercè Raga i Pol Marsà
Cada dia de 8 h a 14 h

www.radioestel.cat

SEGUEIX-NOS

Download on the
App Store

BAIXA A
Google Play

@Etiacalyp

Llençar el menjar és pecat

Som molts els que servem el record, no tan llunyà, de veure els pares —sobretot la mare en aquells temps— anar al mercat, a plaça, a la botiga, a comprar amb el cistell. Eren temps en què la compra es feia al dia, a la menuda, i era sobretot producte de proximitat i de temporada. Evidentment que l'olor i el gust de la fruita i la verdura eren diferents d'ara, perquè compràvem i consumíem diferent. A l'estiu menjàvem escalivada, tomàquet amanit, síndries i melons. A l'hivern continuava sent temps d'escalivada i de tomàquet, però en conserva.

També tenim ben viu el record de quan les ampolles de vidre no s'escmicolaven sinó que es retornaven. De fet, quina idea més boja aquesta de fer miques el vidre per tornar-lo a manufacturar. És de sentit comú adonar-se que no té cap sentit. Retornàvem les ampolles de llet, de cervesa, de cava, de sífó... Tot era retornable.

Però la perversió del consumisme és que per continuar creixent necessita consumir cada vegada més, i tot això que tenia sentit va saltar pels aires. Els envasos de vidre s'escmicolen al contenidor del vidre, comprem i consumim fruites i verdures fora de temporada i provinents de països llunyans, mengem massa carn i, per rematar-ho, comprem massa menjar sense gaire planificació ni aptitud per al reaprofitament. Segons l'Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO), 1.300 milions de tones d'aliments que es produeixen al món per a consum humà es perden o es malbaraten.

Aquí cal distingir entre, d'una ban-

da, pèrdua d'aliments, referida al que passa a l'inici de la cadena del subministrament durant la recol·lecció, postcollita i processat d'aliments (concentrada en els països empobrits del Sud). I de l'altra, el desaprofitament d'aliments (més propi de les societats riques del Nord) situat en les etapes finals de la cadena: la distribució, la venda minorista, els serveis de preparació d'aliments, la restauració i el consum a les llars.

El malbaratament alimentari respon a aquesta lògica de produir, consumir i llençar. Evidentment que el ritme de vida no té res a veure al dels nostres pares o avis. La feina i les múltiples ocupacions deixen poc espai a la compra i la cuina a foc lent. I, malgrat això, hem d'esforçar-nos i ser creatius per actuar amb racionalitat amb el menjar. En el Primer Pla d'aquesta setmana trobareu propostes en aquest sentit. Un exemple és la Llei catalana de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari (març 2020), pionera en l'àmbit europeu i d'aplicació a tota la cadena alimentària.

No hem de llençar: hem de planificar, congelar i reaprofitar i, si tenim temps, conservar. De petits ens deien que llençar el menjar és pecat. Certament és així. Ens ho diu el papa Francesc: «El menjar que es llença a les escombraries és menjar que es roba de la taula del pobre, del qui té fam.» La FAO ha estimat que reduint els aliments que es llencen un 25% es podrien alimentar totes les persones desnodrides del món.

Recuperem antics hàbits, siguem creatius i actuem en conseqüència.

Contingut

-
- 03
Editorial
 - 05
La setmana
 - 06
Opinió
 - 08
En primer pla
 - 14
Vida eclesial
 - 24
Educació i Família
 - 26
Parròquies en sortida
 - 30
Carta dominical
 - 32
Bíblia
 - 34
Litúrgia
 - 36
Espai lectors
 - 38
Cultura
 - 46
Agenda
 - 47
Des del carrer

El cardenal Omella entra a formar part del Consell de Cardenals

PÀGINA 14-15

26-29

La parròquia de Sant Isidre Llauredor

LOMLOE: unes circumstàncies per a la classe de Religió

PÀGINA 20-21

La figura i l'obra de Lluís Borrassà

PÀGINA 38-39

47

Charo Díez, presidenta de l'Associació de Familiars d'Afectats per Trastorns de Conducta

La setmana en tuits

JORDI SABATÉ PONS @PONS_SABATE

Activista

Una dona malalta d'ELA m'ha dit que fa un mes va demanar en les últimes voluntats que la sedessin abans de morir. Arran d'haver vist el meu darrer vídeo a YouTube i gràcies a l'ajuda de diversos companys malalts d'ELA, avui mateix canviarà les darreres voluntats per tal de viure

EVA FERNÁNDEZ @EVAENLARADIO

Corresponsal de la Cope al Vaticà
L'Escolania del santuari de Lluc, un dels cors més antics d'Europa, ha cantat davant del papa Francesc durant l'audiència general. També ofereix un concert a l'Església Nacional Espanyola de Sant Jaume i Montserrat

MONTSE ESQUERDA @MONTSE_ESQUERDA

Directora de l'Institut Borja de Bioètica

«És innegable que nois i noies són biològicament diferents, però la so-

cialització exagera diferències. Què passaria si al criar els nostres fills i filles, no ens centrem en gènere sinó en la capacitat? Com més amunt mires, menys dones hi ha.» Dia per rellegir Chimamanda Ngozi Adichie

ANTONIO J. ARANDA @AJARANDA

Pastoral Obrera

Nota de premsa Pastoral Obrera: «La mort dels treballadors a les mines de Sùria ens torna a instar a abordar la xacra social que suposa les pèrdues de vides a la feina.» Papa Francesc: «No més morts a la feina! Esforcem-nos a aconseguir-ho!»

JOSEP MARIA MALLARACH @JM_MALLARACH

Formació en Geologia, Ecologia, Ambientals i Paisatge

Avui #DiaInternacionalDona vull reconèixer i honorar l'extraordinari (i molt poc conegut) llegat de les comunitats monàstiques cristianes femenines, amb molts segles de saviesa i experiència documentada en la gestió curosa i sostenible de la natura

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Entusiasta bisbe Toni

Es va presentar el 8 de març un llibre amb les conferències quarasmals del bisbe Toni Vadell el 2020 a la catedral de Barcelona, titulat *Com anam cap a la Pasqua?* Al voltant de l'exhortació apostòlica «Christus vivit». Sergi Gordo va dir el mateix dia 8, en una entrevista a Ràdio Estel, que les tres predicacions «parlen d'un apòstol sempre entusiasmada i entusiasmador, admirador del papa Francesc i encantat amb el llenguatge de tu a tu, des d'una proximitat que cal gaudir sempre en el Senyor».

Sergi Gordo també va explicar que el bisbe Toni mostra «una Església en moments difícils» però en la qual «sentia l'escalfor i el goig per allò que vivia, fins i tot el càncer, sempre des de la seguretat que Crist vol que visquem la fe al màxim». El bisbe Sergi va assegurar que el llibre «pot aportar molt, perquè ofereix les paraules d'un pastor que comunica vida i passió per l'Evangelí, i ens fa adonar que Déu ens estima des de la fragilitat transformada en experiència i confiança». El comiat a Toni Vadell queda reflectit al final en uns panegírics del diaca Ramon Ollé.

Zoom

MACIÀ GRAU

@Vatican Media

La Santa Seu i Grècia han signat un acord històric pel qual els Museus Vaticans tornaran els tres fragments de marbre que el Vaticà posseeix del Partenó d'Atenes. L'acord s'ha segellat després que el Papa prengués la decisió de tornar aquestes peces de gran valor artístic i arqueològic, custodiades pel Vaticà des del segle XIX.

L'efemèride de la setmana

22 de març del 1931:
s'inaugura el ferrocarril de cremallera que dona accés al santuari de Núria.

PUNT DE VISTA

Aixeca't i posa't en camí

El lema d'enguany del Dia del Seminari ens convida a posar-nos en moviment. És el desig d'una Església que s'ha posat a caminar enmig del món i que necessita, més que mai, joves disposats a donar generosament la seva vida per Amor. Per això, en aquest Dia del Seminari, podem preguntar-nos si ens hem posat a caminar en tres nivells diferents:

a) *En primer lloc els mateixos capellans.* Vivim temps difícils, és cert. Temps de prova. Temps on el sacerdoti no està gaire valorat. Però això no ens ha d'aturar. Hem de recuperar l'alegria del que som i ens hem de deixar fer per a Déu que ens ha cridat a estar amb Ell, servir el seu Poble i predicar l'Evangelí. I això dona sentit a les nostres vides. Ésser capellà, avui, continua essent un dels dons més grans que algú pot demanar al Senyor. Un do del qual no som mereixedors, però un do que no ens el podem guardar per a nosaltres. Capellà, aixeca't i posa't en camí, perquè el nostre món et necessita.

b) *En segon lloc les famílies:* Sí. És cert que, per sort, Déu crida a qui

vol i quan vol, i no necessàriament a l'interior de famílies cristianes. Però això no exclou la responsabilitat de les famílies cristianes. El Dia del Seminari és el dia en què els matrimonis s'haurien d'asseure amb els seus fills i fer aquesta pregària: Senyor, doneu-nos sants capellans. I així, aquells nois, veient els seus pares demanant amb fe un do tan gran, podran entendre que respondre generosament a la crida de Déu no és decebre els seus pares, sinó ben al contrari, és donar resposta a les seves pregàries. Famílies, aixequen-vos i poseu-vos en camí, perquè és d'entre els vostres fills d'on han de sortir els futurs preveres.

c) *Finalment les comunitats cristianes:* Benvolgudes comunitats. És el moment de preguntar-vos: Quant de temps fa que de la nostra parròquia no en surt cap vocació? Per què? Aprofitem d'aquest temps de Quaresma per deixar-nos modelar per l'Esperit Sant i que sigui Ell qui guï les nostres activitats. I fer-ho amb l'audàcia dels qui saben en qui han confiat. Els joves necessiten

MN. JOAN SOLER I RIBAS

Delegat de Pastoral Vocacional de Girona

veritables comunitats cristianes. Parròquia, aixeca't i posa't en camí, els nostres pobles i barris et necessiten.

I res més. Un cop tots nosaltres haurem fet aquest pas, només ens quedarà mirar els nostres seminaris i demanar-los que, seguint el pla de formació sacerdotal, ens ajudin a formar veritables pastors missioners, ferments d'Evangelí enmig del nostre món.

Aprofitem aquest dia del Seminari per pregar pels nostres seminaristes, joves enamorats que s'han deixat seduir pel Senyor i que han confiat en la comunitat cristiana, a través del Seminari, per a la seva formació. Ajudem-los a ésser veritables pastors segons el cor de Déu, perquè la nostra Església els necessita, més que mai, en aquest apassionant segle XXI.

Ésser capellà continua essent un dels dons més grans que algú pot demanar al Senyor

MN. MIQUEL BARBARÀ

Prevere de Tarragona

Moltes vegades, en observar la situació actual de les guerres, hem comentat, amb desencís, que falta una autoritat mundial. Ens preguntem, en el nostre món no hi ha ningú que pugui parar els peus a Putin i tots els altres que fan les guerres? No hi ha ningú que pugui posar ordre i fer justícia en bé de tots?

Aquest és un tema recurrent en la Doctrina Social de l'Església. Per no allargar-me gaire només citaré algunes manifestacions que són prou eloqüents.

Vaticà II, *Gaudium et spes*, n.

PENSANT-HO MILLOR

És necessària una autoritat mundial

82: «Això exigeix l'establiment d'una autoritat pública universal, reconeguda per tothom, dotada de poder eficaç.»

Sant Joan XXIII: «És necessària una autoritat pública d'àmbit mundial.» *Mater et magistra*, 292-293 (de la numeració del text italià que

No hi ha ningú que pugui parar els peus a Putin i tots els altres que fan les guerres?

va ser l'original). I *Pacem in terris* 136-137.

Sant Pau VI: *Populorum progressio*, 78. «Qui no veu la necessitat d'arribar progressivament a instaurar una autoritat mundial que pugui actuar eficaçment en el terreny jurídic i en el de la política?»

El Magisteri posterior ho ha avalat també. El dia 16 de gener d'aquest any el papa Francesc va fer un clam contra l'avarícia i va demanar una autoritat política mundial. Quin cas n'han fet, els polítics? Vosaltres mateixos.

Un sant per a tothom

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA

Arquebisbe de Barcelona

Avui és Sant Josep, encara que litúrgicament celebrarem demà la solemnitat d'aquest gran sant, custodi de Jesús i patró de l'Església i dels seminaris. Tot i que sant Josep passa gairebé desapercebut als evangelis, des de molt antic ha estat un sant especialment estimat i venerat per tots els cristians.

Un bon exemple n'és santa Teresa de Jesús. Santa Teresa considerava sant Josep com advocat, senyor i mestre de pregària. Amb ell —deia la santa d'Àvila—, no errarem mai el camí (cf. *Vida* 6,8). Molt de temps després, el 1870, el papa Pius IX va tenir en compte la devoció que el poble de Déu professava a sant Josep i el va proclamar patró de l'Església universal. El papa Joan XXIII es va encomanar a l'espòs de Maria perquè el Concili Vaticà II donés fruit abundant.

Sant Josep va ser un home humil que va passar inadvertit a la societat del seu temps. Mai no va voler ser el protagonista de la seva família. Sempre va saber posar Maria i Jesús al centre de la seva vida. El seu testimoni ens recorda la sal de què ens parla l'Evangelí. La sal és una substància insignificant, amb prou feines es veu als aliments. No obstant això, és essencial per donar-los sabor. De la mateixa manera sant Josep, des de la humilitat, va ser rellevant, perquè va obeir Déu Pare donant la seva vida per Jesús i Maria. El seu testimoni ens anima a ser sal i llum per als nostres germans i ajudar-los de manera discreta i activa.

L'evangelista Mateu narra que quan a Josep se li va revelar en somnis que el

rei Herodes buscava el seu fill Jesús per assassinar-lo, va organitzar amb valentia la fugida de la família a Egipte. I és que Josep és abans que res un bon pare i un bon espòs que protegeix la seva família. Demanem a sant Josep que ens protegeixi a tots, especialment aquelles persones que han d'escapar de casa fugint de la misèria i de la violència. La nostra Església, que és la família de Déu, està cridada a ser al costat dels més vulnerables amb audàcia i creativitat.

Joseph Ratzinger, abans de ser el papa Benet XVI, explica en una de les seves homilies que té una devoció especial a una imatge de sant Josep, que apareix en un retaule. Hi podem contemplar una tenda custodiada per un àngel, en la qual hi ha el pare adoptiu de Jesús dormint i vestit amb roba de pelegrí. Ens pot semblar que Josep dorm profundament, però està preparat per aixecar-se en qualsevol moment i complir la voluntat de Déu. Aquesta imatge pot ajudar la nostra Església a estar sempre en camí i a punt, sempre disposada a deixar-se conduir per Déu i a dir-li com el profeta Isaïes: «Aquí em tens, Senyor, envia-m'hi.» (cf. Is 6,8).

Benvolguts germans i germanes, avui, Dia del Seminari, demanem a sant Josep que intercedeixi davant Déu perquè enviï sants sacerdots que caminin al nostre costat, ens alimentin espiritualment amb la predicació de la Paraula, la celebració de l'Eucaristia i ens enforteixin i guareixin amb la resta de sagraments.

Malbaratament alimentari, signe de la cultura del descart

**Atribuir valor al menjar és clau per no desaprofitar-lo
i poder lluitar de manera més eficaç contra la fam al món**

Diverses iniciatives ciutadanes, com la de Justícia i Pau a Badalona, permeten recuperar aliments i distribuir-los a col·lectius vulnerables.

MERCHE RODRÍGUEZ MAURI

«Mai les classes obreres havien viscut com ara, alguns no poden arribar a fer un àpat al dia»

MAGDA CARLAS
«Cal adoptar menys quantitat de menjar, més qualitat i això ens afavoriria la salut»

MERCÈ DARNELL
«Els infants de famílies vulnerables tenen més obesitat, mengen productes que engreixen més»

Les germanes Merche i Montse Rodríguez Mauri, del barri del Besòs de Barcelona, no van voler normalitzar veure com els veïns més empobrits agafaven el menjar de les escombraries. I es van posar mans a l'obra: «Fa deu anys vam muntar el menjador i ens vam posar a cuinar, volíem denunciar a l'Ajuntament el que estava passant. Donem 500 àpats cada dia als barris del Besòs i el Poblenou», recorda Merche Rodríguez, fundadora del menjador solidari Gregal, d'arrel llibertària.

«Això que està passant no és nou, però mai les classes obreres havien viscut com ara, alguns no poden arribar a fer un àpat al dia. Hem de conscienciar-nos que el repartiment de la riquesa és necessari i empènyer els polítics a prendre mesures, si no aquesta desigualtat serà cada cop més gran. Molts dels que venen al menjador passen vergonya i els diem que la vergonya és de la societat i les polítiques, les castes que encara continuen; hem de recolzar-nos entre tots per viure una mica millor, des de les necessitats bàsiques. Des del seu no-consumisme i humilitat aprens que no calen tantes coses», recorda

Merche en declaracions a l'espai *Llevat dins la pasta* de Ràdio Estel.

Certament, aquests aliments llençats a les escombraries denoten, un cop més, una distorsió dels valors. Segons l'Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO), 1.300 milions de tones d'aliments que es produeixen al món per a consum humà es perden o es malbaraten. Aquí cal distingir entre, d'una banda, pèrdua d'aliments, referida al que passa a l'inici de la cadena del subministrament durant la recol·lecció, postcol·lecció i processat d'aliments (concentrada en els països empobrits del Sud). I de l'altra, el desapropiament d'aliments (més propi de les societats riques del Nord) situat en les etapes finals de la cadena: la distribució, la venda minorista, els serveis de preparació d'aliments, la restauració i el consum a les llars.

Hi pesa molt una apreciació cultural que subratlla Magda Carlas, metgessa nutricionista, en declaracions al programa *Àngels*, de Ràdio Estel: «La paraula *tip* l'hauríem de deixar al calaix, és d'una altra època en què menjar en abundància era molt excepcional. Tip vol dir que ja t'has passat, s'hau-

Pere Cots-Mercabarna

El papa Francesc ha denunciat la «paradoxa de l'abundància», per la qual «en molts llocs, germans nostres no poden alimentar-se sanament ni suficientment, mentre que en d'altres es malgasta i es malbarata sense control».

PAPA FRANCESC
«L'aliment que es llença és com si es robés de la taula del pobre, d'aquell que té gana!»

LAIA FERRÉ
«La nova llei permet reduir l'impacte mediambiental, econòmic i social del malbaratament alimentari»

JAUME VENTURA
«Si no som capaços de consumir el sobrant d'un sopar, donem-li al que remena al contenidor, així s'estableix un diàleg i socialitzem»

ria de dir: "Tens gana, encara?" Es vol donar plaer des de l'excés, quan podria ser un menjar festiu sense ser excessiu. Cal adoptar menys quantitat de menjar, més qualitat i això ens afavoriria la salut.»

És un fet que contrasta (i és motiu d'escàndol) amb els milions de persones a les quals els falta el pa de cada dia (desnutrició) i les que mengen malament (malnutrició). La FAO ha estimat que reduint els aliments que es llencen un 25%, es podrien alimentar totes les persones desnodrides del món. Una situació de necessitat que podem observar ben a prop nostre i que el darrer informe FOESSA de Catalunya concreta en 268.000 persones (un 3,5% de la població catalana) que afirmen passar o haver passat gana en els darrers deu anys.

«Les persones més vulnerables intenten comprar productes més econòmics als súpers de marca blanca; a la pràctica, això disminueix el consum de carn, peix, fruita

i verdura i augmenten els hidrats de carboni (pasta, arròs, patata). La gent adapta el consum al que té, ha de fer mans i mànigues (súpers més barats, reduir menjar que abans compraven, treure el que és superflu), però a nivell nutricional empitjora. Molts estudis associen pobresa i obesitat, els infants de famílies vulnerables tenen més obesitat, mengen productes que engreixen més. El menjar més econòmic no és el més saludable. Estem encara en processos que van desembocar de la pandèmia, és aviat encara per avaluar el que està passant amb l'alimentació dels infants», relata Mercè Darnell, membre de la Comissió d'acollida, acompanyament i necessitats bàsiques de Càritas Catalunya.

Vincle entre urbanització i malbaratament

El fet que la majoria de la població mundial es concentri en ciutats ha intensificat la tendència al malbaratament. L'exemple més remarcable el trobem a la Xina, on el 1980 la població rural suposava el 80% del total i, en l'actualitat, un 53% viu a les ciutats. En aquest temps, han passat de menjar una mitjana de 13 quilos l'any per persona a consumir-ne seixanta quilos, amb el consegüent increment de residus a les ciutats.

El papa Francesc s'hi ha referit en moltes ocasions i ha recordat que, «en altre temps, els nostres avis vigilaven molt que no es llencés gens de menjar sobrant. El consumisme ens ha induït a acostumar-nos a les coses supèrflues i al malbaratament quotidià d'aliment, al qual de vegades ja no som capaços de donar el valor just, que va més enllà dels simples paràmetres econòmics. Però recordem bé que l'aliment que es llença és com si es robés de la taula del pobre, d'aquell que té gana!» (Audiència general, 5 de juny de 2013).

A banda, no es pot oblidar que quan es llencen aliments, no només es malbarata menjar, al darrere també hi ha la mà d'obra, els diners i recursos (llavors, aigua, pinso, etc.) que s'han fet servir en la producció d'aquest aliment i els emprats en el transport, amb una incidència directa en el canvi climàtic. A més, Fer-

nando Chica Arellano, observador permanent de la Santa Seu davant de la FAO, el FIDA i el PMA, es lamenta que «amb el pretext d'aconseguir més terres per a la producció d'aliments, contemplem com avança la desforestació, especialment en zones tropicals, destruint la flora i fauna naturals (arribant fins i tot a extingir-les). Al mar passa una cosa semblant: molts dels peixos són rebutjats perquè no compleixen determinats estàndards o es fan malbé durant el transport i, per tant, es descarten sense tenir en compte el possible esgotament de la població marina, afectant així els ecosistemes i la biodiversitat» (veure *Catalunya Cristiana* n. 2148).

A Catalunya ja s'està aplicant la Llei de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari (març 2020), pionera en l'àmbit europeu i d'aplicació a tota la cadena alimentària. «És estrictament necessària per reduir el malbaratament alimentari. La valorem molt positivament ja que, com a entitat que treballa per l'economia circular, la sostenibilitat i la justícia social, la llei permet reduir l'impacte mediambiental, econòmic i social del malbaratament alimentari, alhora que ajuda a la inserció sociolaboral de col·lectius vulnerables», argumenta Laia Ferré, cap de la divisió de serveis de la Fundació Formació i Treball.

Bancs d'aliments, targetes moneder i aplicacions

«Jo com tu», és una campanya de Càritas Catalunya, que desplega 5.000 targetes moneder perquè les famílies que atenen puguin adquirir els aliments que requereixen en espais comercials normalitzats. Les targetes les van començar a provar el 2013 i es tracta d'una acció complementària amb els bancs dels aliments de sempre, però amb voluntat que es vagi estenent: «Volem canviar la vida de les persones, que no només ens centrem a donar productes en espècie, sinó demanar prestacions socials dignes (atur, pensions, Renda Garantida de Ciutadania). Amb la targeta moneder volem que la societat vegi que la gent vulnerable pot menjar com tu i com jo, que puguin accedir a producte fresc i que el puguin anar a comprar on vulguin, no a un lloc que algú altre ha decidit», argumenta Darnell.

Darnell suma més raons: «Intentem que amb la targeta la gent pugui comprar al mercat, a la botiga de proximitat (afavorim que aquestes botigues puguin vendre a un preu simbòlic el menjar que llençarien), en definitiva, que la gent vulnerable pugui planificar la seva vida. Quan et donen menjar que no has triat és difícil evitar el malbaratament (no dones el

Els majoristes de Mercabarna s'inicien en la recuperació d'aliments

Més de 790.000 kg de la fruita i verdura (fins un 74%) que s'ha portat al centre d'aprofitament alimentari de Mercabarna, Foodback, s'ha pogut recuperar des que es va posar en marxa el febrer de l'any passat. En aquest projecte participen tres agents: 112 proveïdors majoristes de Mercabarna que porten a Foodback aliments que, pels motius que siguin han estat exclosos de la cadena comercial; una empresa d'inserció de la Fundació Formació i Treball amb un equip de quatre persones específicament format que trien el que es pot aprofitar, i el Banc dels Aliments, que redistribueix el producte a unes 90 entitats socials.

«Prenem el model de recuperació de residus aplicat al reaprofitament alimentari, garantint la traçabilitat i la seguretat alimentària. És un equip que, literalment, tria minuciosament cadascuna de les peces. Si no tries peça a peça, podries provocar que tot un palet s'espallí. Quan entra el gènere s'hi està un màxim de 2-3 dies, ha d'anar molt ràpid i passar-ho a entitats. Sempre estem formant els treballadors, perquè cada vegada aquest reaprofitament es faci d'una manera més acurada», remarca Laia Ferré, cap de la divisió de serveis de la Fundació Formació i Treball i que aposta per ampliar a més producte i replicar-ho en altres mercats majoristes.

A més, aquest projecte «compleix amb els mecanismes que preveu la nova llei per regular el malbaratament, que són: la creació de noves infraestructures i línies específiques per als projectes que incorporin components socials com la reactivació econòmica, ecològica i social justa i molt especialment la inserció de col·lectius vulnerables».

Pere Cots-Mercabarna

Foodback és una iniciativa pionera a Mercabarna per aprofitar els aliments que es desestimen de la cadena comercial.

que la gent necessita ni al que està acostumada), quan tu compres, pots fer una compra planificada.»

També s'està estenent l'ús d'aplicacions com la danesa Too Good To Go, amb 100.000 usuaris a l'Estat (la meitat de les quals a Barcelona) i que posa en contacte particulars amb restaurants i botigues pròximes (peixateries, forns de pa...) que venen a un terç o la meitat del preu original el menjar que els sobra abans de llançar-lo a les escombraries, són els anomenats *packs sorpresa*.

Hi ha altres accions més locals, com la campanya de conscienciació col·lectiva que Justícia i Pau-Badalona ha emprès des del setembre passat: «Per un cantó llencem menjar i per un altre hi ha gent que passen o moren de gana, això és una injustícia social. I cal prendre'n consciència, passant de les dades macro que veiem als mitjans, al que podem fer a casa, al barri, a l'escola. Veiem als contenidors una sèrie de persones que reutilitzen menjar llençat. Això va en augment i podríem ser nosaltres. Què podem fer per aquestes persones? Per exemple, si no som

capaços de consumir el sobrant d'un sopar, donem-li al que remena el contenidor, així s'estableix un diàleg i socialitzem en societats cada vegada més impersonals», proposa el responsable de l'entitat, Jaume Ventura.

Ventura i altres voluntaris demanen setmanalment als establiments de proximitat el menjar sobrant (patisseries, forns de pa, supermercats...), el recopilen i complementen amb productes del Banc dels Aliments com llet, oli, arròs, gra. Un cop ordenat, el distribueixen a Badalona Acull, una plataforma que dona suport a migrants indocumentats a la ciutat i fan un repartiment setmanal a domicili a persones necessitades. També fan xerrades a escoles de la ciutat per conscienciar infants i joves i dialoguen amb altres tradicions religioses: «A Badalona hi ha una gran comunitat musulmana que tenen uns criteris en la dieta, volem compartir aquestes inquietuds per evitar el malbaratament amb les diferents tradicions i confessions que hi ha a la ciutat.»

7 criteris de consum responsable

La FAO proposa adoptar set mesures senzilles i assenyades per canviar els hàbits:

- 1. Compru només el que necessiteu.** Feu una llista i seguïu-la.
- 2. No tingueu prejudicis.** Compru fruites i verdures «lletges», o amb formes irregulars; són igual de bones.
- 3. Comproveu la nevera.** Emmagatzemeu els aliments entre 1 i 5 °C per aconseguir la màxima frescor i vida útil.
- 4. La primera cosa que entra és la primera cosa que surt.** Quan ordeneu la nevera i els armaris, recordeu que cal moure els productes més antics a la part davantera i deixar els més nous a la part posterior.
- 5. Enteneu el significat de les dates.** La data de caducitat indica quan l'aliment és segur per al seu consum, mentre que la data de consum preferent significa que la qualitat de l'aliment és millor abans d'aquesta data, però que continua sent segur consumir-lo després.
- 6. Reutilitzeu el que us sobra.** Guardeu les sobres per a un altre àpat o utilitzeu-les en un altre plat.
- 7. Doneu els excedents a altres persones.**

1.300 milions
de tones

anuals d'aliments es perden o es malbaraten al món

262.471 tones anuals
de menjar

malbaratats a Catalunya
(any 2010)

839 milions

de persones desnodrides

3.100 milions

de persones mengen malament
(malnutrició)

14%
dels aliments

del món es perd abans que arribin al mercat amb un cost de 400.000 milions de dòlars/any

38%
del consum total

d'energia en el sistema alimentari mundial es fa servir per produir aliments que es perden o es desaproveiten: 8% emissions mundials de gasos d'efecte hivernacle

100 kg/any
malbaratament
d'aliments

per consumidor a Europa i Amèrica del Nord

35 kg/any
malbaratament
d'aliments

de cada català (7% dels aliments adquirits)

Aquesta setmana informem que el cardenal Omella és nomenat membre del Consell de Cardenals, coneixem els nous sacerdots de Tarragona i Pere Micaló reflexiona sobre l'assignatura de Religió

Vaticà

L'arquebisbe de Barcelona representarà Europa juntament amb el luxemburguès Jean-Claude Hollerich

Què implica la incorporació del cardenal Omella al Consell de Cardenals?

RODRIGO MORENO QUICIOS
Corresponsal a Roma

Dimarts 7 de març l'Oficina de Premsa de la Santa Seu revelava vint-i-un minuts després de l'habitual butlletí diari la nova composició del Consell de Cardenals. L'arquebisbe de Barcelona i cardenal des del 2017, Joan Josep Omella, figurava entre els nou purpurats que assessoraran el Papa sobre com governar l'Església, cosa que ha generat grans expectatives. A banda de renovacions d'antics membres, s'hi sumen també el cardenal Gérald Cyprien Lacroix, arquebisbe del Quebec; Jean-Claude Hollerich, arquebisbe de Luxemburg, i Sérgio da Rocha, arquebisbe de Salvador de Bahía.

El Consell de Cardenals és un òrgan consultiu creat per Francesc el 2013 recollint les peticions que es van fer a les reunions preconclave immediatament anteriors a la seva elecció. El març d'aquell any, els purpurats demanaven un mecanisme per fer arribar les seves preocupacions al Papa sense passar pel filtre de la Secretaria d'Estat, una mica burocràtica de vegades. Serien els ulls i les orelles del Papa en els territoris i un canal per fer-li arribar pres i preguntes.

La solució que Francesc va trobar va començar a funcionar el setembre del 2013, sis mesos després de la seva elecció. Era un organisme amb representants dels cinc continents (amb l'excepció de dos d'Amèrica del Nord i del Sud i dos més d'europeus), a més del secretari d'Estat (en aquest cas, Pietro Parolin) i el president del Govern de l'Estat de la Ciutat del Vaticà. És per aquesta última consideració que Francesc ha nomenat també l'espanyol Fernando Vérgez, creat cardenal al Consistori d'agost del 2022 i qui substitueix el president emèrit del

El cardenal Omella va entregar al Papa una rèplica del pinacle de la torre de Maria de la Sagrada Família el 2022.

Govern, l'italià Giuseppe Bertello de 80 anys.

El nombre de components d'aquest Consell ha variat amb els anys i és per això que se'l coneixia com a C8. Com que ara té nou cardenals a banda del Papa, si rebés un nom així hauria de ser el de C9. Abans comptava amb la figura d'un cardenal coordinador, l'hondureny Óscar Rodríguez Maradiaga, el qual no ha estat renovat. Sí que es manté com a secretari el bisbe italià Marco Mellino.

Fins ara el Consell no havia tingut cap membre espanyol i ara en té dos, cosa que alguns han volgut interpretar com un senyal d'aprovació del Papa a les línies guia que marca la Conferència Episcopal Espanyola de la qual Omella és president des del 2020.

El Consell de Cardenals és un òrgan consultiu creat per Francesc el 2013

ESGLÉSIA EN SORTIDA

No només del saber viu l'home

Els evangelis no només presenten Jesús com el Fill de Déu, engendrat per l'Esperit, sinó també portat pel mateix Esperit. Al seu baptisme, el Pare ha declarat la seva identitat, i l'Esperit l'ha confirmat de manera evident. Ara és dut per l'Esperit al desert; no per trobar-se amb ell mateix, ni per ser instruït en el coneixement d'Escltures i la tradició del seu poble. És portat a enfrontar-se amb la realitat de tota temptació humana, per lliurar la batalla entre ÉSSER o tenir, de la qual només es pot vèncer agafant l'espasa de l'Esperit, la Paraula de Déu (Ef 6,17). D'ella Jesús va sortir aprovat, ordenat, encaminat a dirigir una finalitat: el seu ministeri de Sacerdot, Profeta i Rei. Seguir altres impulsos porta a recórrer altres camins, però... a quina finalitat?

Hi ha camins que poden semblar raonables, excel·lents per aconseguir saviesa (Gn 3,6); però... condueixen a no sucumbir davant de tot el que es presenta davant dels ulls? Tan important com veure és saber dirigir i centrar la mirada, perquè a partir del que veiem comencen a maquinarse els pensaments.

Jesús, tot i que era Fill, va haver de ser provat en tot: a no mirar la seva necessitat, a no fer mal ús de seu poder i a no convenir amb «altres» poders. Només després de la victòria d'aquesta prova va arribar el moment per començar un temps nou: el de Déu, en el qual Déu ja no serà cregut per paraules i ritus, sinó per la demostració del poder de l'Esperit: «Creieu-me: ... si no, creieu les meves obres.» No podem continuar la seva missió seguint altres impulsos i camins.

JOAN PALERO

Coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica a València

Són més papables els membres del Consell de Cardenals?

Una afirmació massa temptadora que es podria fer és que aquests nou cardenals són els futurs papables, però no és exactament així. Sí que són de la confiança del Papa i, com que aquesta llista no compta amb cap crític explícit com el nord-americà Timothy Broglio, comparteixen alguna sensibilitat amb Francesc. També és cert que es reuniran amb el Papa més sovint que la resta de purpurats (tindran la primera trobada el proper 24 d'abril) i que aquesta posició en reforça la visibilitat dins del Col·legi de Cardenals. Però el proper Successor de Pere pot sortir de qualsevol racó del món i ser un complet desconegut per als mitjans ara mateix.

El factor geogràfic i cultural ha tingut un paper clau en aquest nomenament de l'arquebisbe de Barce-

lona. Com que el Papa ja està envoltat d'italians que li comparteixen les inquietuds sobre l'Església, té sentit que hagi triat com a representants d'Europa dos no italians. Per tant, sí que es podria donar en aquest moment que Joan Josep Omella sigui juntament amb Jean-Claude Hollerich el cardenal europeu no italià de més confiança del Papa.

Encara resten per veure les atribucions d'aquest C9, que és merament consultiu i no té poder executiu. La nova constitució apostòlica del Vaticà ja va entrar en vigor el 5 de juny del 2022, per la qual cosa ja s'han decidit molts afers. Ara bé, en el passat el Consell de Cardenals va ser consultat sobre el diaconat femení o l'estratègia comunicativa de la Santa Seu i és més que possible que continuï sent preguntat sobre aquests afers.

Tarragona

Els recents ordenats expliquen la seva experiència i analitzen la situació de les vocacions a Catalunya

Tres nous capellans per a Tarragona obren el camí de l'esperança

MACIÀ GRAU
Tarragona

El 12 de febrer, a la catedral de Tarragona es van ordenar tres nous sacerdots: Mn. Andreu Figueras, Mn. Albert Font i Mn. Damià Tarragó. La celebració de l'ordenació presbiteral va ser un gran motiu de joia per a la diòcesi, fins al punt que el mateix arquebisbe Joan Planellas la va definir com un «petit miracle», tenint en compte la realitat social que vivim avui dia: «Un acte així ens fa plantejar-nos moltes coses. En un món on la religió sembla que no hi sigui, que passi això significa que Déu no ha marxat mai», va explicar.

No obstant això, no tot són bones notícies. L'ordenació d'aquests tres capellans procedents del Seminari Interdiocesà, sumada al difícil moment en què es troben les vocacions, fa que aquest Seminari compti amb disset seminaristes però cap de Tarragona. Això suposa que, fins d'aquí a un mínim de set anys, Tarragona no podrà tornar a celebrar una jornada com la del mes de febrer passat. Els tres recents ordenats, conscients d'aquesta realitat, afronten aquesta nova etapa de la seva vida amb il·lusió i esperança, per aconseguir que el seu testimoni pugui ajudar altres joves a trobar el seu camí vocacional i a viure la plenitud de la vida seguint la voluntat de Déu.

Vocacions tardanes, un nou paradigma?

Una de les característiques que comparteixen dos dels nous capellans de Tarragona és que no van en-

Els tres nous capellans, el dia de la seva ordenació. D'esquerra a dreta: Mn. Albert, Mn. Damià i Mn. Andreu.

trar al Seminari als 18 anys, sinó que ho van fer després de passar per un procés en el qual ja tenien una vida encaminada laboralment i personalment lluny del sacerdoci.

És el cas de Mn. Damià Tarragó, actualment vicari d'Alcover i vuit pobles més de la diòcesi. Mn. Damià va entrar al Seminari a l'edat de 43 anys, després de passar per un llarg procés en el qual va descobrir que el que estava fent no el feia completament feliç: «Era advocat criminalista, i havia obtingut un cert reconeixement social i laboral, tenia suficients diners... però això no em donava satisfacció, i aquí és quan vaig començar a posar en dubte el que estava fent.» El procés vocacional, com explica, significa precisament «posar en dubte el que fas, i després buscar el que creus

JOAN PLANELLAS

«En un món on la religió sembla que no hi sigui, que passi això significa que Déu no ha marxat mai»

DAMIÀ TARRAGÓ
«Déu em deia que m'estimava, i em cridava a ser sacerdot»

«Tothom té la seva vocació, és una crida que Déu et fa, a cadascú d'una manera»

que et pot omplir». En el seu cas, Mn. Damià va començar a descobrir que el que realment volia fer era ser prevere, i el punt culminant que el va acabar de decidir va ser quan va tenir una experiència personal amb Déu durant una adoració eucarística a Medjugorje: «Déu em deia que m'estimava, i em cridava a ser sacerdot.» D'aquesta manera, després de gairebé 15 anys exercint com a advocat, va tancar el seu despatx, va pagar el pis on vivia i va decidir començar de zero al Seminari.

Un cas molt semblant el trobem en Mn. Albert Font, ordenat amb 34 anys i actualment vicari de vuit pobles del Priorat. Mn. Albert va estudiar enginyeria, i durant molts anys va construir una vida amb «molt de sacrifici i d'esforç, tant pels estudis

com per la vida professional», que com explica era prometedora, fins al punt que va treballar durant un temps a Anglaterra, a la ciutat de Sheffield. Quan vivia allí, però, va conèixer un sacerdot, que recorda amb gran intensitat perquè va ser el que li va canviar la vida: «A Sheffield vaig coincidir amb el pare James, una persona molt autèntica, que sempre que el necessitaves el tenies al teu costat. Era el teu amic, el teu confessor... al seu costat va ser quan el Senyor em va obrir els ulls i em va començar a fascinar la figura del sacerdot.» El punt d'inflexió, en el seu cas, va arribar gràcies a una campanya de 40 Dies per la Vida que s'estava fent a la seva diòcesi (Hallam), i on ell va participar «passant hores pregant per la realitat de les criatures que es perden al ventre de les seves mares». Gràcies a aquesta campanya i a les hores de pregària, va ser quan el Senyor li va «desvetllar la proposta de ser pescador d'homes». Això va passar quan ell tenia 25 anys, i tot i que quan era més jove havia pràcticament tancat la porta a aquesta vocació, després d'aquella crida enmig d'un període d'intensa pregària i el testimoni del pare James, va decidir desfer la vida que tenia i entrar al Seminari el setembre de l'any 2014.

Aquests dos casos, als quals podem sumar-ne també d'altres de molt coneguts dins l'Església catalana — com per exemple el del germà Pau Valls, actualment monjo benedictí del monestir de Montserrat i que

Mn. Damià, juntament amb l'arquebisbe, una vegada ja estava ordenat.

Mn. Albert, en una de les seves primeres misses com a prevere.

ALBERT FONT
«Sé que el màxim que puc fer és viure la meua vida amb autenticitat»

«El més normal és que amb tanta gent que hi ha més joves apostessin pel camí de plenitud»

havia estat alt executiu de dues multinacionals—, podrien ser el nou paradigma per a les noves vocacions del futur. Mn. Damià creu que aquesta és una realitat que els seminaris han de tenir en compte, perquè «ara la maduresa arriba molt més tard a nivell espiritual, i es poden trobar més casos de persones que descobreixin la seva vocació com a sacerdots també més tard».

En aquest sentit, el mateix vicari d'Alcover creu que és molt important fer entendre als joves la importància d'escollir i trobar la vocació: «Tothom té la seva vocació, és una crida que Déu et fa, a cadascú d'una manera. Pot ser com a pare de família, com a solter... però quan descobreixes què és el que dona sentit a la teua vida, no hi ha cap adversitat que no puguis afrontar des de la pau. Si veus que la vida no et va bé, si veus que fent allò que creus que t'agrada no et va com voldries, has de mirar què passa. Déu sempre et proposa el que t'anirà millor, el que et pot fer feliç.» Aquest consell és el que tant

ell com Mn. Albert Font volen transmetre a les noves generacions, que poden veure en ells un testimoni i un exemple a seguir, com reconeix Mn. Albert: «Sé que la meua millor aportació a les vocacions és viure la meua vida amb l'autenticitat que a mi em va fascinar en el pare James.»

Una de les maneres d'acompanyar-ho, com explica, és compartint i vivint amb les famílies, una experiència que gaudeix molt com a recent ordenat: «Passo temps compartint amb les famílies, la seva vida, i veus com els cors s'obren a poc a poc. A mi m'edifica enormement aprendre de la seva entrega en allò quotidià.»

En aquest sentit, Mn. Damià també veu amb esperança el futur de les vocacions, ja que veu que tot i que hi hagi menys joves que s'apropin a la parròquia, els que ho fan «ho viuen més profundament que no pas com ho feien les altres generacions». Això fa que hi hagi «un bri d'esperança», tot i que en algunes parròquies hi quedi molt poca gent, i hi hagi molta feina a fer, com reconeix.

Una nova vida com a sacerdot

Tot i que per a alguns d'ells el camí per entrar al Seminari va ser llarg, el moment de l'ordenació presbiteral els va suposar l'inici d'una nova vida, que ja viuen amb gran desig i il·lusió. Un exemple el trobem en Mn. Andreu, de 37 anys, que és vicari a Montblanc i a tretze pobles més de la Conca de Barberà. Mn. Andreu recorda que va viure el dia de l'ordenació amb molta intensitat: «Ho vaig rebre com un do, un do immerescut, i a la vegada em va donar molta pau, perquè ja tenia ganes de poder començar aquesta nova etapa i aquest nou camí.»

En aquest sentit, Mn. Damià també tenia un gran anhel de culminar el procés, per poder viure la seva tasca amb tota la plenitud: «És la culminació, perquè ja pots dir missa, pots confessar els malalts... abans la feina era incompleta. Ho vaig viure amb molta pau, sense cap ansietat.» Després, com expliquen, arriben les primeres misses i les primeres consagracions, un fet que va emocionar els tres preveres, com recorda Mn. Albert: «No pots entendre que de les teves mans i paraules Déu faci el miracle de consagrar aquell pa i aquell vi, fent-se present Crist en Cos i Sang davant teu. És una cosa que encara no he pogut

digerir i intueixo que va per molt llarg. Em sento on Déu em vol, vivint allò que Ell tenia per a mi preparat per a viure. De tot plegat, encara no hi puc posar paraules que puguin expressar tant de Sagrat esdeveient en les meves pròpies carns.»

Tant bon punt els tres capellans es van adaptant a aquesta nova realitat, van començant a posar en marxa les seves iniciatives per ajudar a les parròquies. Com que ja hi havien estat anteriorment com a diaques, emprendre la feina com a vicari va ser molt més fàcil, com explica Mn. Andreu: «Aquest procés ha estat una coneixença, perquè hem de saber portar les coses positives allà on anem. El més important és que a les parròquies et vegin un més del poble, perquè així pots impulsar més iniciatives. Com li vaig dir a l'arquebisbe Planellas, visc aquest pas a la vida sacerdotal amb l'empenta i il·lusió d'un jove que es vol menjar el món, però també sabent les limitacions de cada població.» En aquest sentit, Mn. Damià també va començar la seva tasca amb gran il·lusió, i reconeix que ara tot pren sentit: «Tinc 50 anys, però és tan gran el desig i la força que et dona l'ordenació, és tan gran el desig, que no et manquen ni idees ni propostes ni sacrifici a suportar. Em sento com si en tingués 20, ara treballa còmode, lleuger, i tot i que ja portàvem temps com a diaques, ara tot pren sentit.»

Cadascú s'ha trobat amb una realitat diferent i una manera de fer pròpia de cada parròquia, però amb un denominador comú, propi de l'Església al món rural: comunitats on manquen els joves i amb gent d'avançada edat. Així ho explica Mn. Andreu, que no perd l'esperança i està preparat per afrontar aquest repte: «Tenim pocs joves, per diverses circumstàncies, perquè marxen a les grans ciutats... però tots estem cridats no només a ser testimonis, sinó a fer la crida d'invitar i cercar, i a treballar les famílies, perquè si no tenim famílies, no tindrem nens ni vocacions cristianes. És un repte en un món tan secularitzat, però tenim esperança. El papa Benet ja ho deia, que les nostres comunitats potser seran petites, minories creatives, que viuran amb fervor, compromís i autenticitat la vida de fe, i potser fins i tot a partir d'aquí sortiran noves vocacions.»

El futur de les vocacions

Tot i tenir l'esperança de poder revertir la situació a les seves parròquies, la falta de vocacions és un fet que preocupa els tres nous capellans. Mn. Albert reconeix que si no hi ha més joves que es plantegin el sacerdoci és perquè «alguna cosa no va bé», ja que «no és normal que no visquem més moments com el del 12 de febrer passat». Com explica, Déu continua cridant, i continua havent-hi molta gent que busca Déu, però tot i això falten noves vocacions. Una part del problema, segons ell, podria ser que el trobéssim dins de la mateixa Església: «Diuen que quan un cos no creix és perquè està malalt. El més normal és que amb tanta gent que hi ha, més joves se sentissin cridats al camí de plenitud que Déu proposa.» En aquesta mateixa línia, Mn. Damià també creu que «és necessària una renovació, perquè actualment s'està vivint pràcticament dels conversos», com és el seu propi cas. Per això és molt important tenir en compte i entendre aquest nou camí que han iniciat dos dels nous capellans de Tarragona, amb una vocació tardana però autèntica. D'aquesta manera, els seminaris podrien veure com en els propers anys hi ha més persones que troben la seva vocació en el sacerdoci. L'exemple de Mn. Damià i Mn. Albert sense cap dubte ajudarà a normalitzar-ho, i moltes persones gràcies al seu testimoni ho veuran com una possibilitat que pot fer que el nombre de seminaristes augmenti en els propers anys.

ANDREU FIGUERAS
«Vaig rebre l'ordenació com un do, un do immerescut, i a la vegada em va donar molta pau»

Mn. Andreu, fent classe de religió al Col·legi de la Mercè, a Montblanc.

LOMLOE: unes circumstàncies per a la classe de Religió

PERE MICALÓ

Professor de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona

No es posa en dubte el dret dels pares a escollir la religió confessional per als seus fills, ni es qüestiona l'ofertament de la Religió confessional per part dels poders públics

La Religió, com qualsevol altra matèria o assignatura, té nota, i s'avalua segons uns criteris determinats curricularment i aplicats pel docent

Tenim una nova llei orgànica d'educació, la LOMLOE. Llei que ha modificat substancialment l'anterior. És una llei, tracta la classe de Religió de manera molt semblant a com ho va fer la LOE (2006). Cada govern, quan suma suports, vol deixar la seva empremta canviant la llei d'educació, conscient del poder —i de la responsabilitat?— del domini de l'educació per part del governant. Aquest fet purament polític desorienta la societat i fa viure a les aules un sentit de provisionalitat que no ajuda gens a establir el Sistema Educatiu en el nostre país. Potser valdria la pena consensuar entre els partits polítics uns vectors (paraula ara de moda) mínims, partint de les orientacions europees i mundials i promulgar una llei d'acord de mínims, pacte que pogués tenir una vigència més duradora que en la realitat actual. Però la radicalitat política que viu l'Estat ho fa impossible. Un model del que estic dient podria ser la Llei d'Educació de Catalunya (2009), llei encara vigent; però que actualment dubto que es pogués arribar a un consens semblant al d'aleshores.

Anem a la LOMLOE. Ja en el preacord de pacte d'investidura entre PSOE i Unidas Podemos es definia quin tractament tindria la classe de Religió en la futura llei d'educació a nivell estatal. Textualment diu: *La asignatura de religión será de carácter voluntario para los estudiantes, sin que haya una asignatura alternativa ni la nota sea computable a efectos académicos.* Aquest punt del Pacte d'Investidura del president del Govern s'ha acomplert plenament.

Però no és nou, també amb la LOE es va treure l'assignatura alternativa i la nota de Religió no va computar.

Amb aquest plantejament no es posa en dubte el dret dels pares a escollir la religió confessional per als seus fills, ni es qüestiona l'ofertament de la Religió confessional per part dels poders públics. Tampoc s'impedeix que siguin les jerarquies eclesiàstiques qui defineixin el currículum de la pròpia confessió religiosa. L'essència de la classe de Religió confessional, per tant, no es toca.

Comencem per l'Atenció Educativa. La llei diu que per als alumnes que no cursin la classe de Religió confessional els centres podran programar l'anomenada *Atenció Educativa*, no com una assignatura alternativa, sinó simplement com uns sabers. A presa la lliçó del tractament de dita Atenció Educativa en la LOE en la qual no es va orientar per part de l'Administració el treball a fer, cada centre va tirar pel seu cap i això va comportar que algunes escoles i instituts oferissin als alumnes activitats com iniciació a la vela, parxís, o bé ampliacions o reforços d'altres matèries. Evidentment, aquest desgavell va ser degut a una manca d'orientacions per part del Departament d'Educació, creant molta incomoditat a la inspecció educativa. Creiem que l'Atenció Educativa hauria de ser aquell espai dirigit a oferir als alumnes una descoberta del seu món interior, espiritual i cultural i de reconeixement dels propis orígens. Un espai que ajudés a configurar, amb l'aprenentatge d'un raonament ben estructurat, la pròpia identitat. Espai per treballar emocions i món

Campanya patrocinada per la CEE per difondre la classe de Religió catòlica.

interior. En definitiva, que ajudés a l'educació integral dels nostres alumnes.

Pel que fa al fet que la nota obtinguda en l'avaluació de la classe de Religió *no computi* per a segons quins efectes, és un tema poc rellevant. No hi ha cap família que opti per a la classe de Religió simplement perquè la nota computa per a la promoció de curs o per a una beca... Altra cosa és que hi ha qui vol confondre a la ciutadania i diu que la Religió no és avaluable. Mentida! La Religió, com qualsevol altra matèria o assignatura és avaluable, té nota, i s'avalua segons uns criteris determinats curricularment i aplicats pel docent. La Religió, per tant, s'avalua. Només faltaria!

Un altre repte que té la classe de Religió en la LOMLOE és el desenvolupament *d'un nou marc curricular*. Un currículum elaborat coralment, participat per tots els estaments implicats, obert, ajustat a la realitat a través de les situacions d'aprenentatge, en diàleg amb altres matèries. Un currículum modern, inspirat en la doctrina del papa Francesc (*Laudato Si*, Pacte global per a l'Educació, *Fratelli tutti*) i també per les direc-

trius europees (Consell d'Europa) i mundials (UNESCO), d'acord amb els vectors de la LOMLOE (Consciència global, qualitat de l'educació lingüística, enfocament competencial, benestar emocional, perspectiva de gènere i universalitat del currículum). Un marc curricular on els sabers bàsics entren en diàleg amb les altres matèries i són molt més digeribles, interessants i contextualitzats a la realitat dels nostres alumnes. Ajuda, per tant, a normalitzar l'assignatura.

Sí que hi ha hagut un canvi en la dotació horària pel que fa a la Religió. A Catalunya, el Departament d'Educació ha assignat a la Religió els mínims que marca la LOMLOE. Amb això ha quedat igual la dotació d'Educació Infantil, ESO i Batxillerat i s'ha perdut mitja hora setmanal a l'Educació Primària. Creiem que és una mala opció, tant pels coneixements de la Religió confessional, però també perquè es perd una oportunitat que, a través de l'Atenció Educativa, els alumnes que no opten per la classe de Religió puguin rebre aquesta Atenció Educativa que, ben guiada, hauria de ser molt profitosa.

VIC

500 anys del camí de comiat de sant Ignasi

El dissabte 25 de febrer es van commemorar els 500 anys de la partença de sant Ignasi de la ciutat de Manresa. La parròquia de Viladordis va acollir els més de 170 pelegrins que havien arribat des del centre de Manresa en la missa del comiat del sant pelegrí, missa que va presidir el bisbe Romà. Seguidament es va fer a peu el camí de partença fins al Pont de Vilomara.

TERRASSA

Camí del catecumenat

El dissabte 25 de febrer el bisbe Salvador Cristau va presidir la missa a la catedral i el ritu d'elecció de 10 adults de diverses parròquies de la diòcesi que es preparen per ser batejats, confirmats i combregar la propera Pasqua.

GIRONA

Es presenta Camins 21

El Casal Bisbe Cartaça de Girona va acollir, el 25 de febrer, la presentació del Centre d'Acompanyament Familiar (CAF) Camins 21, impulsat per la delegació de Pastoral Familiar. Es tracta d'un servei adreçat a qualsevol família o persona en situació de dificultat que necessiti acompanyament personalitzat i proper.

LLEIDA

Cartell de Setmana Santa

El Secretariat de Congregacions, Confraries i Germanats de la diòcesi de Lleida ha presentat el cartell de la Setmana Santa de 2023, obra de Marc Escrivà. S'hi veu el rostre del Crist Jacent en el qual es pretén representar l'instant immediatament anterior a la resurrecció.

SOLSONA

Trobada diocesana d'educadors cristians

Al Seminari de Solsona tingué lloc una trobada d'educadors cristians convocada per la Delegació diocesana d'Ensenyament i presidida pel bisbe Francesc Conesa. La ponència *La identitat de l'educador cristià* va anar a càrrec d'Eloi Aran, de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Conferència quaresmal

El bisbe Agustí ofereix una conferència quaresmal sobre l'enfocament, aprofundiment i motivació vocacional a tota la participació i missió de l'Església. Té lloc el 19 de març a les 17.30 h a la catedral de Sant Llorenç. A continuació, presideix l'eucaristia del IV diumenge de Quaresma.

TARRAGONA

Trobada diocesana de joves a Montblanc

El 4 de març, més d'un centenar de joves van participar en la Trobada diocesana organitzada per Església Jove Tarragona a Montblanc. Durant la primera part, distribuïts en grups per edats, van fer diverses activitats relacionades amb l'Evangelí de la Transfiguració del Senyor. A més, el grup dels grans va tenir una estona d'adoració eucarística *Exalta*. Finalment, la parròquia de Santa Maria va acollir la celebració eucarística conjunta.

TORTOSA

Festa diocesana de l'Hospitalitat de Lourdes

El diumenge 19 de febrer, l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Tortosa va celebrar la seua festa. Procedents de diferents parts del bisbat: Tortosa, Benicarló, Vinaròs, Terra Alta, Ribera d'Ebre, Delta i Amposta ens vam reunir a les 11 h a la catedral per celebrar l'Eucaristia, presidida per l'administrador diocesà, Mn. José Luís Arín Roig.

URGELL

Restes pictòriques d'un retaule barroc a Oliana

La restauració de la capella dels Àngels a Oliana ha deixat al descobert les restes pictòriques d'un retaule barroc, pintat al tremp, que havia quedat ocult per capes successives de pintura. Els treballs de restauració els du a terme l'equip de Pintura Mural i Escultura en pedra del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC).

Hi ha guerres justes?

TICA FONT

Centre Delàs d'Estudis per la Pau

El Papa rebutjarà de manera inqüestionable la cursa d'armaments i la guerra en si mateixa, rebutjarà la guerra com a instrument de justícia

Aquest dilema sobre la guerra justa ha estat recurrent a la història. Sant Agustí considerava que hi havia guerres que tenien justificació i que era moralment acceptable portar-les a terme. Aquesta tradició cristiana ha estat molt arrelada fins als nostres dies i ha fonamentat el dret de la guerra i el Dret Internacional Humanitari. El papa Joan XXIII en la *Pacem in terris*, escrita en plena Guerra Freda i just després de la crisi dels míssils a Cuba, qüestionà el concepte de guerra justa en assenyalar que en l'era de les bombes atòmiques és absurd defensar la guerra per obtenir qualsevol rèdit o avantatge. El Papa rebutjarà de manera inqüestionable la cursa d'armaments i la guerra en si mateixa, rebutjarà la guerra com a instrument de justícia. En definitiva, qüestionarà fortament el concepte de «guerra justa».

Des de corrents polítics més actuals, la valoració sobre si una guerra és justa o no es farà en dos sentits. En primer lloc, per ser justa ha de respectar les formes, les regles, el dret de guerra; si es guarden les formes, és justa. En el segon sentit, el moral, per a John Rawls un poble podia declarar la guerra a un altre poble per dues raons: l'autodefensa o per una intervenció humanitària, és a dir, quan el govern de l'altre país viola els Drets Humans dels seus ciutadans.

Els corrents de pensament paci-

fista s'oposen a la guerra i a altres formes de violència. Aquest corrent de pensament i acció aspira a fer possibles les condicions perquè l'absència de guerra sigui un estat permanent de les relacions entre estats, nacions, pobles, entre persones i amb la natura. Bertrand Russell afirmaria: «Si hem d'escapar de les catàstrofes inimaginables, és forçós que trobem el camí per evitar totes les guerres, siguin grans o petites.» Per primera vegada, es presenta la guerra com un problema per a tota l'espècie humana. Russell està molt allunyat de les concepcions de la guerra com a càstig, com a factor de progrés social, econòmic o polític, com a instrument d'alliberament dels pobles o com a mitjà de ser superior a altres races.

Els que no som experts en Dret no tenim capacitat per valorar si una guerra respecta o no les lleis, però sí que podem valorar en termes humanitaris el drama de la guerra. La guerra serà justa per al vencedor però no per als vençuts ni les víctimes. El balanç de guanys serà favorable per als vencedors, però no per als perdedors. La pau aconseguida mitjançant la força i la violència armada serà una pau bona per als guanyadors, però serà una pau dolenta per als perdedors. Si tots som germans cal evitar matar-nos entre germans i com a germans trobar unes propostes en les quals tots puguem coexistir i viure junts.

«Balconing»

L'escola ha de respondre a allò que és, un àmbit d'acollida, un terreny on la persona pugui créixer de forma integral

ELOI ARAN SALA

Cap d'àrea d'identitat i missió de la FECC

«Si ets fill de Déu, tira't daltabaix» (Mt 4,5). Ressona dolorosament aquesta citació bíblica en l'àmbit educatiu arran dels darrers casos d'intent de suïcidi d'adolescents a Catalunya; tots ells amb la mateixa metodologia, llençar-se al buit, com qui abraça la mateixa buidor que porten dins seu, sense esperar cap àngel que els reculli al darrer instant.

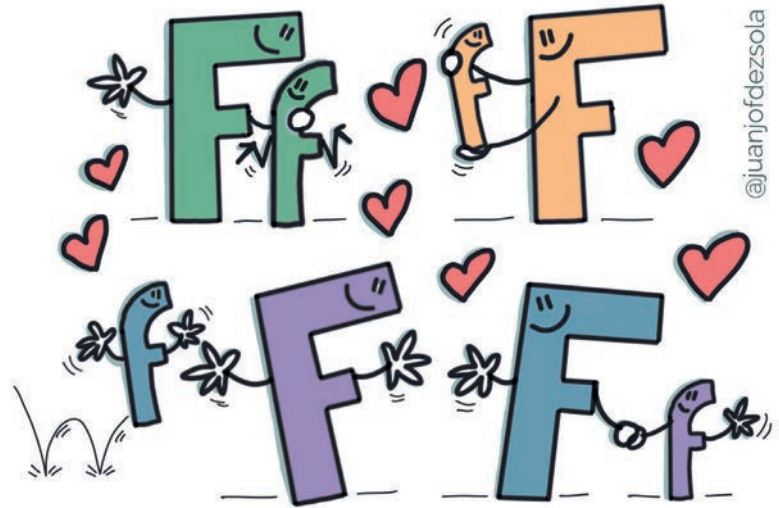
Colpeixen en la consciència, com el pes del cos llençat al terra, les paraules de comiat d'un d'ells, afectat amb un grau lleu d'autisme que, en boca del seu pare: «Va dir que no volia viure en un món en què la mala gent és aplaudida i les persones sensibles, nobles i de bon cor sempre tenen les de perdre.» Realment, si un es considera «fill de Déu», sap que porta totes les de perdre llevat que aparegui pel camí algú educat en «competència samaritana». Admetem-ho, per poder entomar les benaurances cal molta fe, perquè son d'una lògica oposada a les dinàmiques de poder. Feliços els «rarets», perquè podran dir-te veritats.

Què hi pot fer l'escola cristiana? D'entrada, l'escola ha de respondre a allò que és, un àmbit d'acollida, un terreny on la persona pugui créixer de forma integral; especialment en l'àmbit de l'espiritualitat. Per a aquesta tasca no valen les delegacions. Cal que s'hi impliqui tota la comunitat educativa; prenent consciència de la importància de l'acte educatiu tant des d'una matèria determinada fins a les propostes extraescolars.

Es parla sovint de *desaprenentatge* com a condició per a una innovació educativa que es pretén imposar com a *tabula rasa*, però el que cal no és desaprendre continguts ni metodologies, sinó renovar la vocació educativa des de l'actualització dels valors propis de l'escola cristiana. Ens cal desaprendre l'educació-*balconing*, aquella de cara a la galeria o la superficialitat que només acumula «esdeveniments», per passar a prendre molt seriosament l'educació com una àrdua preparació per viure en la pròpia i inherent situació de contingència humana.

Mostrar el nord

És important que els nostres fills sentin la família com una cosa seva, per la qual val la pena lluitar, val la pena esforçar-se, tant pares com fills

BÁRBARA SOTOMAYOR RODRÍGUEZ
I ALBERTO MASÓ PORTABELLA
 Pares de família amb cinc fills
 Gestionen la pàgina web
www.familiaeco3.com

Els pares tenim la responsabilitat de mostrar el camí als nostres fills, som els seus guies; però no serveix qualsevol camí, hem de guiar-los cap a la maduresa, cap a la felicitat. Si ens fixem en com es comporta un bon guia, hi trobarem molts paral·lelismes amb els pares. Alguns exemples:

Tenim una meta: la meta del guia és un cim, un refugi..., i la nostra és la felicitat. Tant el guia com els excursionistes arriben a la meta; nosaltres també hi arribem amb els nostres fills, la nostra felicitat depèn en part de la seva.

Hi ha moltes virtuts necessàries, per exemple, la perseverança; no podem deixar l'excursió a la meitat, cal acabar-la; la disciplina ens ajudarà a portar un ordre, que tot l'equip vagi a l'una i poder arribar a temps al cim.

Caminem plegats: el guia no camina per ells. A la família madurem tots alhora, encara que nosaltres partim amb una maduresa més gran que la dels nostres fills, però no pas completa. Formem un equip en el qual tothom compta, és important que els nostres fills sentin la família com una cosa seva, per la qual val la pena lluitar, val la pena esforçar-se, tant pares com fills.

Els més lents marquen la velocitat del grup. A les famílies de vegades hi ha algun fill més dèbil, per ell ens dominem i ens hi adaptem. Potser hi ha alguna activitat que ens agradaria fer, però no és convenient per a aquell fill i hi hem de renunciar. Tots ens fem més tolerants i el dèbil també aprèn veient com els altres se sacrifiquen per ell.

El guia escull el camí més segur: normalment trobem camins diversos, però n'hi ha un de més segur. Per exemple, n'hi ha un de més curt, però cal pas-

sar per un barranc perillós; val la pena fer una mica de volta, però assegurar l'èxit. Nosaltres també hem d'escollir el camí amb menys riscs. Per exemple, l'ambient més apropiat, escola d'acord amb la família...

Sempre es busca el bé de l'equip. Potser el guia és capaç de passar pel barranc, però no tots els excursionistes ho són.

El guia es preocupa que els excursionistes **no carreguin pes inútil**. Nosaltres hem d'ensenyar als nostres fills a desprendre's de les coses supèrflues, per exemple, les modes. Així els inculquem una personalitat. Als fills els agrada que la seva família tingui un segell propi, que es distingeixi de les altres per algun aspecte concret; per exemple, perquè són grans excursionistes.

Fins i tot hi ha paral·lelismes en **els errors**: un guia que es desvia del camí és millor que ho digui i que busqui altre cop el correcte que no pas que comenci a tombar amb tot el grup. Uns pares que s'equivoquen el millor que poden fer és demanar perdó i rectificar, en lloc d'enganyar-se justificant el seu error. Així ens veuran assequibles, de la mateixa pasta que ells, no som perfectes. Rectificant guanyarem autoritat.

Una diferència és que el guia és només un i els pares som dos, que hem de posar-nos d'acord, no podem indicar als nostres fills camins diferents.

Només si els pares ens esforcem per estimar-nos més, els capacitarem per a l'amor i els ajudarem a madurar. Aleshores serà quan ens guanyem l'autoritat, perquè els aportarem eines que els ajudaran a enfrontar-se a la vida, els mostrarem el nord com una bona brúixola.

Sembrant llavors de comunió i espiritualitat

La parròquia de Sant Isidre Llaurador fa camí, joiosa i esperançada, a l'escolta de la Paraula de Déu

Mn. Francesc Prieto és el rector de la parròquia de Sant Isidre Llaurador des del 2005.

MAC
Barcelona

La parròquia disposa, dins de la seva web, d'una catequesi virtual

«L'Església proposa un missatge d'amor i misericòrdia al nostre món, tan dur i difícil. És un missatge immens, esperançador i vàlid per a tothom. Malgrat que et tanquin totes les portes a la vida, Déu sempre les tindrà obertes per a tu; encara que et rebutgin o fracassis, Déu sempre t'estimarà. Poder parlar que el nostre camí és acceptació, comunió i reconciliació és una oportunitat per redescobrir la bellesa de la fe. Déu és el nostre tresor.» Són paraules de mossèn Francesc Prieto, rector de la parròquia de Sant Isidre Llaurador, a l'Hospitalet de Llobregat.

Mossèn Francesc ens convida a conèixer una comunitat parroquial, «viva i acollidora», que està celebrant, des del 15 de maig del

2022 i fins al proper 15 de maig, el quart centenari de la canonització del seu patró, sant Isidre Llaurador. Durant aquest temps de commemoració, la relíquia de sant Isidre —que de manera habitual es troba situada sota l'altar i només es treu un cop a l'any, amb motiu de la festivitat del sant— està exposada permanentment a l'església.

El 23 de desembre del 1951, el bisbe de Barcelona, Dr. Gregorio Modrego, beneïa el temple parroquial de Sant Isidre Llaurador, ubicat al barri obrer de Santa Eulàlia, a l'Hospitalet de Llobregat. Atesa la necessitat socioeducativa d'aquell moment, la parròquia es va plantejar la construcció de l'escola catòlica Casal dels Àngels. «Valoro la tasca dels rectors que, a la post-

El temple compta amb magnífics murals del cèlebre pintor Joan Torres i Viver.

guerra, van proporcionar fe i cultura als ciutadans. És important no oblidar-los. Un d'ells va ser mossèn Joan Bonet i Baltà (1906-1997), el primer rector de la parròquia de Sant Isidre Llaurador», comenta mossèn Francesc.

Segons explica, «una parròquia ha d'oferir acolliment al catòlic perquè pugui rebre els sagraments i participar en la celebració eucarística. Això és el fonament de la vida cristiana. Cal fer que tothom s'hi pugui trobar bé, sense perdre la nostra especificitat. Som catòlics amb les portes obertes a tothom. Per això, tenim oberta la parròquia tot el dia, de les nou del matí a les vuit del vespre».

Balanç molt positiu

L'any 2005, mossèn Francesc Prieto va prendre possessió com a rector de la parròquia. «El balanç durant aquests divuit anys és molt positiu», afirma. I afegeix: «Jo era el rector del Seminari Major i Menor de l'arxidiòcesi barcelonina, abans de la divisió. Dono moltíssimes gràcies a Déu per donar-me l'oportunitat d'esdevenir pastor de la parròquia de Sant Isidre Llaurador. L'escola Casal dels Àngels, de la qual en soc el titular, em permet accedir pedagògicament no només als infants i adolescents, sinó també als seus pares, majoritàriament joves d'entre trenta i quaranta anys.»

«A l'Església d'avui —constata mossèn Francesc— hem de tenir en compte que la missió és a fora. Certament, la missió comença quan sortim de missa, s'inicia a les perifèries (la família, l'ambient laboral, el lloc de residència, els reptes personals...). Com deia sant Pau a la segona carta als Corintis, som "el perfum que Crist ofereix a Déu". On hi ha un catòlic, hi ha d'haver una bona persona. Això d'entrada. I una bona persona vol dir seny, educació, respecte... L'autèntic testimoni cristià. En el temps sinodal que estem vivint avui, cal actualitzar la missió de l'Església.»

També posa en relleu que «em complau que els feligresos vinguin a missa, perquè, de fet, és el centre de la vida cristiana. Tenim tres misses diàries, de dilluns a dissab-

Celebració de la festivitat de Sant Isidre Llaurador, patró de la parròquia.

te, i quatre misses els diumenges i festes de precepte. Tota acció pastoral que duem a terme ha de desembocar en la celebració eucarística. Tot i que la majoria són gent gran, també hi venen famílies joves amb infants... La participació és, per tant, equilibrada i variada».

«Ser, estar, sentir, creure»

En el curs 2022-2023, el total d'alumnes del Casal dels Àngels és de 858 (de 0 a 16 anys). «El nostre projecte educatiu, sota el lema "Ser, estar, sentir, creure", ofereix coherència entre fe cristiana, cultura i vida. Proposem una educació integral que considera totes les dimensions de l'ésser humà i que facilita el màxim desenvolupament de les capacitats dels nostres alumnes, així com el seu creixement equilibrat i harmònic amb una sòlida i correcta formació humana, intel·lectual, espiritual i

comunitària», subratlla mossèn Francesc.

La parròquia, durant la celebració de l'Any de Sant Isidre Llaurador, ha elaborat un pla de formació cristiana per a tots els catòlics, que s'imparteix el segon dijous de cada mes, a les 19.00. S'estructura en tres grans blocs per tal de conèixer, aprofundir i viure la fe amb confiança i esperança: la Sagrada Escripura, la cronologia de l'era cristiana i el Catecisme de l'Església catòlica.

La catequesi de Primera Comunió i de Confirmació té com a propòsit acompanyar els infants i els adolescents en l'itinerari de vivència de la fe. La parròquia disposa, dins de la seva web, d'una catequesi virtual, «una bona eina que va sorgir en temps de pandèmia i que va adreçada sobretot als pares o a la família en conjunt». El rector de Sant Isidre Llaurador informa que «aquest espai intenta

obrir una finestra a l'evangelització, des del món de les noves tecnologies, per tal d'ampliar l'horitzó més enllà dels murs de la nostra església i atreure, així, a Crist tots aquells que volen abraçar la fe».

Panets i roses

El *Full Parroquial*, que té una edició molt acurada, és el mitjà que fa servir la parròquia per proporcionar informació i formació als seus fidels, a través d'articles de fons, línies pedagògiques, reflexions...

Així mateix, la parròquia obre les portes als germans més necessitats. Un grup de 150 joves, en diferents torns, fan de voluntaris de Càritas. «Tenim un servei de dutxa per a les persones sense sostre; allà també poden afaitar-se, canviar-se de roba... La qüestió essencial és tractar-los amb la dignitat que mereix tota persona.»

Els dijous, a la tarda, és quan a les dependències parroquials es fa la recollida de roba i aliments.

El 15 de maig, festivitat de Sant Isidre Llauredor, després de la celebració eucarística, es reparteixen al pati uns panets farcits de xocolata entre els feligresos. Mossèn Francesc assenyala que «es tracta d'una tradició que ja ha arrelat entre tots nosaltres; s'hi ballen sardanes, amb la presència de cobla, i s'ofereixen roses, ja beneïdes». Aquests panets es

lliuren també en altres ocasions especials, com ara les confirmacions.

«Els sacerdots —opina mossèn Francesc Prieto— hem de sembrar. Cadascú hem d'aportar alguna cosa, no tots hem de fer el mateix. Recordo que el bisbe Joan Carretera deia que una parròquia és com una paret; cada rector hi ha d'anar posant la seva filera de totxanes i, d'aquesta manera, ser constructiu. Aquest és l'estil que hem de tenir els capellans de parròquia.»

Parròquia de Sant Isidre Llauredor

Carrer Aprestadora, 3
L'Hospitalet de Llobregat
www.parroquiasantisidre.org

JOAN PLANELLAS I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Jesús et crida, ho saps?

Benvolgudes i benvolguts, en aquest nostre món occidental hem arribat a creure que es pot viure sense Déu o, almenys, d'esquena a Déu. D'una laïcitat positiva o d'un Estat aconfessional —d'acord amb la Constitució— s'ha intentat passar al laïcisme i a una societat sense Déu, dos projectes ben diferents. Fent cas d'aquest últim afany, ens omplim la boca de lloances a l'home i a la naturalesa per no haver d'inclinar-nos davant Déu, quan el camí és inclinar-se davant l'ésser humà i reconèixer que és l'estimat de Déu.

Aquesta mateixa manera de veure les coses fa que se'ns vulgui inculcar que la força es troba merament en la solidaritat. És per això que se'ns demana anar estrenyent el cercle i prémer les mans, però, a la fi, se'ns ha esmunyit el centre de gravetat i ara anem a la deriva. Aquesta deriva rau a intentar amagar Déu, a intentar fer-nos beure aigua oblidant-nos de les neus de la muntanya d'on brolla aquesta aigua que ens sadolla.

Aquest diumenge celebrem, tot coincidint amb la festa de Sant Josep, el Dia del Seminari. I quan parlem de Seminari no podem deixar de parlar, evidentment, de vocacions. Més enllà de tota vocació comuna dins l'Església —que, com sabem, prové del baptisme— els nostres seminaris acullen la formació, preparació i discerniment d'aquells que, d'entre nosaltres, se senten cridats pel mateix Senyor a «Aixecar-se i posar-se en camí», com indica el lema d'enguany. Són vocacions variades, amb persones de provinences diverses,

fins i tot d'entorns eclesials diferents als nostres, però l'aixopluc i el camí comú del Seminari ens les ha de fer sentir ben nostres. Fins fa un temps, quan utilitzàvem el terme *vocacions nadiues* pensàvem immediatament en els països del Tercer Món, que havien de tenir les seves vocacions pròpies. Però ara hem hagut de començar a parlar de *vocacions nadiues* pensant en les nostres pròpies diòcesis i comunitats.

Malgrat la nit d'aquest nostre món, intueixo que neix una raça que va a la recerca de Déu, una lleva de joves que ens diu als qui som grans: «Deixeu-nos veure Déu. Si vosaltres merament poseu la vida en les vostres mans, és a dir, en el posseir, nosaltres la volem posar en el cor, és a dir, en el ser.»

No val la pena esmerçar la vida per desvetllar aquest ensopiment?

Jesús et crida, ho saps? Jesús és el gran desvetllador que treu la son dels ulls per fer-nos veure la realitat, i la realitat és Déu. I, no ens enganyem, aquesta realitat en què creiem és molt lluny d'aquell donar l'esquena a Déu que esmentava al començament.

Sant Josep va ser l'home dels somnis a través dels quals Déu se li revelava. I jo, avui, somnio que la nostra Església de Tarragona sigui bressol de vocacions que escoltin la veu de Déu i, com sant Josep, malgrat les nits fosques, sàpiguen entrellucar amb sinceritat per on ha de continuar la seva vida, tot cultivant el silenci necessari i prenent les decisions justes davant la Paraula que el Senyor ens dirigeix interiorment.

Ben vostre.

ROMÀ CASANOVA
Bisbe de Vic

Vocacions al sacerdocí, avui?

Venim d'un passat en què hi havia seminaris amb molts nois formant-se i discernint la seva vocació sacerdotal, tant per part d'ells mateixos com dels seus superiors. Ja han transcorregut més de cinquanta anys, d'aquesta situació, i a partir d'aleshores s'ha produït una davallada contínua d'inscrits en els nostres seminaris diocesans. Per això, molta gent, incloent-hi molts sacerdots, es pregunten amb perplexitat: «Vocacions al sacerdocí, avui?» I la resposta és: «Doncs sí.» En aquests moments, gràcies a Déu, tenim seminaristes. Certament són pocs, si ho comparem amb temps anteriors, però el seu nombre és esperançador. El Senyor continua beneint-nos amb el do de joves que han estat capaços d'acollir la seva crida i que s'han posat en camí a fi de créixer com a deixebles seus i deixar-se configurar més i més a ell, per arribar, si Déu vol, a rebre el sagrament de l'orde, en els graus de diaca i prevere, amb vista a esdevenir, enmig de les comunitats cristianes, presència de Crist pastor, sacerdot, mestre i espòs de l'Església.

Efectivament, els seminaristes són un regal de Déu per als nostres bisbats. Ho són veient la penúria que patim en el servei de les parròquies i comunitats dels nostres pobles i ciutats. A més, és bo de pensar que el nombre actual de nois vocacionats, en relació amb els temps d'abundància, és de gran qualitat, no pas en el sentit que són millors que altres, sinó en el percentatge de seminaristes, més elevat ara que en altres moments respecte dels joves presents en la vida eclesial. La manca de fe i l'abandonament de la vida i la litúrgia cristiana de tantes i tantes persones en els darrers anys és un factor a tenir en compte a l'hora de valorar el

nombre d'aspirants al sacerdocí en el context de secularisme i indiferència religiosa que s'han imposat en molts dels nostres contemporanis.

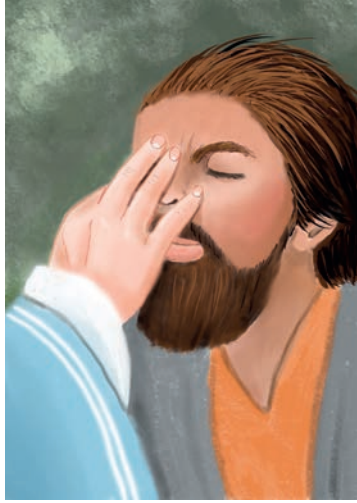
En aquests moments eclesials es parla sovint de pastoral vocacional, atès que tenim un evident dèficit de vocacions per poder servir adequadament el Poble de Déu. Però aquest treball vocacional ha d'estar integrat en la urgència primera, que és evangelitzar. És en el si de les famílies i de les comunitats cristianes on sorgeix l'experiència de relació amb Déu, on s'aprèn a pregar. En el trobament amb Jesucrist viu, en el si de l'Església, especialment en la litúrgia i en el servei als altres, és on resta sembrada la llavor de la crida vocacional per al servei de l'Evangeli. En altres moments podíem —utilitzant una imatge— «pescar en peixera». Mes ara, ens pertoca «sortir» a la mar brava a rescatar les persones de les xarxes de les ideologies i les modes que els prenen la llibertat i la plenitud de vida.

No oblidem mai, tanmateix, que les vocacions sacerdotals són principalment i primàriament un do de Déu. La pregària confiada a ell, posant-nos a les seves mans, lliurant-nos a la seva voluntat, tot demanant el do de les vocacions al ministeri sacerdotal, és una necessitat en aquests moments, com sempre. Aquesta pregària de tot el poble cristià, encapçalat pels seus sacerdots, és de gran eficàcia. Aleshores ens meravellarem de veure com la «pesca» sempre és miraculosa. Avui, doncs, per pura gràcia de Déu, és possible que hi hagi joves que sentin la crida del Senyor, hi responguin amb generositat i es posin en mans de l'Església per a fer el camí que arribarà a l'altar i a la plena donació als germans.

COMENTARI DE LA PARAULA

Entre algoritmcs i biotecnologia, Crist és llum

GLORIA MONÉS

Jesús es troba amb el cec de naixement, que no demana res. Tanmateix ell actua, amb una clara intenció: mostrar els prodigis de Déu envers la porció de la creació que som la humanitat. Òbviament, l'actuació de Crist té més d'un sentit espiritual: Crist atorga una llum nova per veure-s'hi; vol conferir a la humanitat, cega per causa del pecat, una Llum divina i celestial. La llum que ens proposa Crist en l'evangeli d'avui és el símbol sagrat de l'Esperit Sant que rebem en el baptisme i que transforma el nostre ésser. Si fem una relectura espiritual contemporània d'aquesta escena de la vida de Crist, podem descobrir-hi tota una inspiració per viure de manera sorprenent i engrescadora el nostre context històric.

El cec és la societat contemporània que ens toca viure: fluida, plàstica, sofisticada pel desenvolupament tecnològic, però poc estable, i que li costa sostenir-se en valors morals transcendents. Crist és el Fill etern del Pare que es compadeix de la nostra condició actual i ens vol oferir el valor perenne de l'Esperit Sant: la comunió de vida, amor i esperit amb el Pare etern. Crist ho fa per mitjà d'un diàleg amb els nostres coetanis, a través dels signes pobres de l'Església contemporània, signes pobres però eficaços als ulls de Déu: el testimoni de les parròquies i moviments

i dels fidels en particular que confessem, celebrem, vivim i preguem el Déu, Trinitat santíssima, font de vida i força sobrenaturals; que no ens abatem pels vaivens del món present, ans ens mantenim amb la fermesa senzilla de la fe i la humilitat. Tota aquesta riquesa brolla de la gràcia del baptisme i és missatge subversiu enfront d'una societat cada cop més biotecnològica i confiada en les projeccions artificials dels algoritmcs i en la capacitat ultraràpida d'interrelacionar dades, amb fins immediats.

Crist, avui com ara, il·lumina la nostra realitat: parteix d'allò que tenim, i Ell ho ungeix amb la saliva, que és símbol de l'Esperit Sant; perquè és en l'Esperit Sant com Déu Pare vol rescatar-nos del pecat i conduir-nos a la màxima expressió de la nostra humana condició: la santetat en Crist, mort i ressuscitat. D'aquesta manera, els signes pobres del nostre quotidià, biotecnològic i algorítmic, podran donar glòria a Déu, ser font de felicitat i una doll de justícia i promoció de la dignitat de tothom.

Per tant, amb intensa dedicació, conreem les ciències contemporànies, i conreem també les ciències de l'esperit, senzilles i universals, com universal és el llenguatge de Déu: la caritat cristiana.

MARCOS ACEITUNO
Teòleg i bibliista

CONSULTORI BÍBLIC

M. PILAR LOZANO
Llic. Ciències Religioses

Què és el que esperem de Déu?

Déu és un company infatigable i que ens ensenya i ens educa durant tot el camí.

Necessitem fer un diàleg amb ell per poder-nos conèixer. El diàleg és cosa de dues persones. Si una de les persones no ho vol fer, Déu ho respecta, no força mai ningú. Si tu saps veure les coses des de l'amor que Déu té, veus que tot parla de la seva voluntat de comunió, d'aquell desig d'estimar i que t'estimin. És a dir, a Déu no se'l pot arraconar, Déu és una presència universal, tant en les coses creades, com en els moments que ens toca viure i és una invitació a fer servir tota la realitat existent com a mediació d'aquest diàleg amorós amb Déu. No hi ha cap realitat que estigui deshabitada de Déu. Déu és present en tots els àmbits de la vida.

Déu creu en tu més que tu mateix. I aquesta és la gran trobada dels creients. Dit d'una altra manera, Déu ens necessita a nosaltres, contràriament a la nostra actitud, quan sovint pensem que no necessitem Déu. A través de la Paraula de Déu, que trobem en la Bíblia, hem d'aprendre a viure d'una altra manera. Hi ha d'haver persones que mostrin que es pot viure d'una altra manera, com tantes vegades ha succeït al llarg de la història.

La vida, l'amor, la fe s'han d'estrener cada dia, deixant-se sorprendre per un Déu que té més inventiva que nosaltres.

La feina de cada dia, rutinària, creativa, professional..., pot ser també un lloc de trobada amb Déu. Allò que faig és important, però potser encara ho és més «com» ho estic fent en cada moment de la meua vida.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge IV de Quaresma

Lectura primera

ISa 16,1.6-7.10-13a

David és ungit rei d'Israel

Lectura del primer llibre de Samuel

En aquells dies, el Senyor digué a Samuel: «Omple d'oli el corn i veste'n. T'envio a casa de Jesè, el bethlemita: entre els seus fills veig el qui jo vull per rei.» Quan arribà, va veure Eliab i pensà: «Segur que el Senyor ja té al davant el seu ungit.» Però el Senyor digué a Samuel: «No et fixis en el seu aspecte ni en l'alçada de la seva talla. L'he descartat. Allò que l'home veu no és allò que val; l'home veu només l'aspecte exterior, però Déu veu el fons del cor.» Jesè va fer passar davant Samuel els set primers dels seus fills, però Samuel li digué: «D'aquests set, el Senyor no n'escull cap.» I Samuel afegí: «No queda cap més fill?» Jesè respongué: «Encara queda el més petit: és a pasturar el ramat.» Samuel li digué: «Aneu a buscar-lo. No ens posarem a taula que no sigui aquí.» Jesè el feu anar a buscar. Tenia el cabell roig i els ulls bonics; tot ell feia goig de veure. El Senyor digué a Samuel: «Ungeix-lo, que és ell.» Samuel va prendre el corn de l'oli, el va ungir enmig dels seus germans, i des d'aquell dia l'Esperit del Senyor s'apoderà de David.

Evangelí

Jn 9,1-41

Anà a Siloè, s'hi rentà i tornà veient-hi

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, Jesús veié tot passant un cec de naixement. [...] escopí a terra, va fer amb la saliva una mica de fang, l'estengué sobre els ulls del cec i li digué: «Ves a rentar-te a la piscina de Siloè.» Aquest nom significa «enviat». Ell hi anà, s'hi rentà i tornà veient-hi. La gent

Salm responsorial

22

El Senyor és el meu pastor, no em manca res, em fa descansar en prats deliciosos; em mena al repòs vora l'aigua, i allí em retorna; em guia per camins segurs, per l'amor del seu nom **R.**

R. *El Senyor és el meu pastor, no em manca res.*

Ni quan passo per barrancs tenebrosos no tinc por de res, perquè us tinc vora meu; la vostra vara de pastor, m'asserena i em conforta. **R.**

Davant meu pareu taula vós mateix, i els enemics ho veuen; m'heu ungit el cap amb perfums, ompliu a vessar la meva copa. **R.**

Oh, sí! La vostra bondat i el vostre amor m'acompanyen tota la vida, i viuré anys i més anys a la casa del Senyor. **R.**

del veïnat i els qui l'havien vist sempre captant deien: «No és aquell home que vèiem assegut captant?» Uns responien: «Sí que és ell.» Altres deien: «No és pas ell; és un que s'hi assembla.» Ell digué: «Sí que el soc.» [...] Dugueren als fariseus l'home que abans era cec. El dia que Jesús havia fet el fang i li havia obert els ulls era dissabte, dia de repòs. També els fariseus li preguntaren com havia arribat a veure-hi. Ell els digué: «M'ha estès fang sobre els ulls, m'he rentat, i ara hi veig.» Alguns dels fariseus deien: «Aquest home que no guarda el repòs del dissabte no pot ser de Déu.» Però altres responien:

Lectura segona

Ef 5,8-14

Ressuscita d'entre els morts i el Crist t'il·luminarà

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes

Germans, en altre temps vosaltres éreu foscors, però ara que esteu en el Senyor, sou llum. Viviu com els qui són de la llum. Els fruits que neixen de la llum són tota mena de bondat, de justícia i de veritat. Mireu bé quines coses són les que agraden al Senyor i no us feu solidaris de les obres infructuoses que ells cometien en la fosca; més aviat, denuncieu-les, perquè el que fan en secret ens avergonyiria fins de dir-ho. Però tot allò que la llum ha denunciat queda clarament visible, ja que les coses són clares i visibles quan són llum. Per això diuen: «Desvetlla't, tu que dorms; ressuscita d'entre els morts i el Crist t'il·luminarà.»

Verset

Jn 8,12b

Diu el Senyor: Jo soc la llum del món; el qui em segueix tindrà la llum de la vida

«Com és possible que un pecador faci tals miracles?» I es dividiren entre ells. S'adreçaren al cec altra vegada i li digueren: «Ja que és a tu, que ell t'ha obert els ulls, tu, què en dius, d'ell?» Ell contestà: «Que és un profeta.» [...] Li respongueren: «Tot tu vas néixer en pecat i ens vols donar lliçons?» I el van excloure de la sinagoga. Jesús va sentir dir que l'havien exclòs de la sinagoga i, quan el trobà, li digué: «Creus en el Fill de l'home?» Ell respongué: «I, qui és, Senyor, perquè hi pugui creure?» Jesús li diu: «Ja l'has vist: és el mateix que parla amb tu.» Li diu ell: «Hi crec, Senyor.» I l'adorà.

📅 Calendari de la setmana

Lectures de la missa, Santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAI I)
TEMPS DE QUARESMA
(SALTERI: SETMANA 4)

Març

19. DIUMENGE

Diumenge IV de Quaresma,
Morat o rosa. Lectures: 1 Samuel 16,1b.6-7.10-13a / Salm 22 / Efesis 5,8-14 / Joan 9,1-41
SANTORAL: Andreu Gallerani, beat; Joan de Parrano, ab.; Josep

20. DILLUNS

Sant Josep (S), Blanc. Lectures: 2 Samuel 7,4-5a.12-14a.16 / Salm 88 / Romans 4,13.16-18.22 / Mateu 1,16.18-21.24a
SANTORAL: Ambròs de Siena, rel.; Eufèmia i Alexandra, mr.; Joan Nepomucè, prev. i mr.

21. DIMARTS

Fèria, *Morat.* Lectures: Ezequiel 47,1-9.12 / Salm 45 / Joan 5,1-3a.5-13
SANTORAL: Fabiola; Filèmon, mr.; Serapió, b.

22. DIMECRES

Fèria, *Morat.* Lectures: Isaïes 49,8-15 / Salm 144 / Joan 5,17-30.

SANTORAL: Benvingut, b.; Deogràcies, b.; Lea, rel.; Octavià, mr.; Zacaries, p.

23. DIJOUS

Fèria, *Morat.* Lectures: Èxode 32,7-14 / Salm 105 / Joan 5,31-47. A Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa: *commemoració de Sant Josep Oriol, prevere.* A Tortosa: *aniversari de la mort bisbe Manuel Moll*
SANTORAL: Toribi de Mogrovejo, bisbe

24. DIVENDRES

Fèria, *Morat.* Lectures: Saviesa 2,1a.12-22 / Salm 33 / Joan 7,1-2.10.14.25-30
SANTORAL: Agapit, b.; Caterina de Suècia, rel.; Òscar Romero, arq. i mr.; Simó, mr.

25. DISSABTE

Anunciació del Senyor (S), Blanc. Lectures: Isaïes 7,10-14;8,10 / Salm 39 / Hebreus 10,4-10 / Lluc 1,26-38
SANTORAL: Dula, mr.; Humbert, ab.; Ireneu, b.

👤 El Sant 21 DE MARÇ

Sant Serapió

També conegut com a Serapió l'Escolàstic, originàriament va ser un monjo al desert egipci, company de sant Antoni, que va ser el seu mestre. Per aquest motiu, sant Antoni en el seu testament va deixar dos mantells de pell d'ovella, un per a Serapió i l'altre per a sant Atanasi d'Alexandria. Serapió era amic íntim d'Atanasi, i va donar suport al patriarca contra els heretges arrians a Egipte. A causa d'aquest suport i la seva oposició a l'arianisme, quan Serapió ja era bisbe de Thmuis, al delta del Nil, va haver de marxar exiliat perseguit per l'emperador Constanci II. A l'exili va viure com a eremita, i va escriure una sèrie de textos sobre la doctrina de la divinitat de l'Esperit Sant i un tractat contra el maniqueisme. La data de la seva mort se situa entre els anys 365 i el 370.

Per què els vostres deixebles no dejunen?

EMILI VILLEGAS ARTACHO
Delegat diocesà de Pastoral
Sacramental i Litúrgia d'Urgell

Per dejuni entenem la privació parcial o total de l'aliment, bé sigui per motius penitencials o bé disciplinaris. Si consultem l'actual Codi de Dret Canònic descobrim que aquesta pràctica es realitza el Dimecres de Cendra i el Divendres Sant (cf. CIC 1251) i és destinada als feligresos majors d'edat fins que arribin als 60 anys (cf. CIC 1252).

Ara bé, per saber com s'ha de fer el dejuni ens cal conèixer la constitució apostòlica *Paenitemini* per la qual es va reformar la disciplina eclesiàstica de la penitència. En aquest document sant Pau VI ens dona les indicacions per realitzar el dejuni que consisteix a fer només un àpat durant tot el dia, tot i que no prohibeix prendre algun aliment al matí i a la nit.

Però la pràctica del dejuni no queda reduïda a dos dies a l'any, sinó que el mateix Dret Canònic ens parla del dejuni eucarístic, és a dir, d'aquella privació ja sigui d'aliment o de beguda una hora abans de rebre la comunió, exceptuant la ingesta d'aigua o de medicaments tot i que queden exempts, per motius més que evidents, les persones d'edat avançada, els malalts i també aquells que els han de cuidar (cf. CIC 919).

Tanmateix, la lectura d'aquests cànons deixaria el dejuni limitat en el compliment d'una norma imposada per l'Església. Per omplir-lo de sentit i de significat ens podem remetre,

d'una banda, a alguns episodis que apareixen en el llibre dels Fets dels Apòstols per adonar-nos que la pràctica d'aquest exercici anava lligada a la vida de pregària de la comunitat cristiana i, fins i tot, a la celebració litúrgica: «Mentre celebraven un acte de culte al Senyor, en ocasió d'un dejuni...» (Fets 13,2) i «A cada església van designar-hi responsables que la presidissin i, després de fer pregàries acompanyades de dejuni, els encomanaren al Senyor en qui havien cregut» (Fets 14,23).

D'altra banda, podem tenir en consideració una homilia de sant Agustí (354-430) sobre *La utilitat del dejuni*. Perquè per al sant d'Hipona no és només una prova que la ment és superior al cos, el qual constantment requereix necessitats corporals, sinó que també és una prova espiritual de compromís i voluntat. Aquell que dejuna trobarà molt més fàcil suportar la fam i a la vegada el predisposa a sentir «fam i set de ser just» (cf. Mt 5,6).

Sigui com sigui, i malgrat que no estigui de moda, l'exercici del dejuni no ha estat mai una pràctica intermitent per a l'Església. Tampoc no és una mera norma que es pugui separar de l'oració i de l'almoina. El dejuni, més aviat, és un exercici que ens ajuda a concretar les Benaurances en la nostra vida, orientant el cos envers l'oració i la celebració litúrgica.

Bicentenari del naixement de la venerable M. Esperança González Puig (i II)

GNA. TERESITA SANTOS
Missionera Esclava
de l'Immaculat Cor de Maria

Déu li dona proves que la vol fundadora. L'Esperança pensa a entrar a les carmelites, però aquesta no era la voluntat de Déu, que gradualment li anava manifestant la missió i finalitat de la congregació. Durant deu anys va lluitar per treure's del cap la idea de la fundació, però és inútil. «No temis —li diu Jesús— soc jo qui t'ho mano; quan s'aixeca un edifici, la primera pedra està sense polir.» La resposta de l'Esperança va ser de total generositat.

La idea de la congregació no s'apartava de la seva ment i, en veure dones necessitades, les mirava amb afecte, com si li pertanyessin. Després de tants senyals del cel, es rendeix totalment al que Déu li demanava. L'agost del 1857 escriu al bisbe Cirilo Uriz i li exposa la situació de les joves i nenes que es llan-

cen per senderes que les aparten del bon camí, «moltes vegades perquè no troben una mà amiga que les ajudi a sortir del seu infeliç estat». Li demana que aprovi un nou institut amb el títol d'Esclaves de l'Immaculat Cor de Maria Santíssima, amb la finalitat de recollir les joves més vulnerades, perquè es restableixin i siguin útils per a la societat.

Amb 39 anys, el 19 de juny del 1862 funda la nova congregació. Se li uneixen cinc joves i, durant la festa de la Immaculada, fan la seva professió religiosa en honor a la Santíssima Mare de Déu.

El carisma de la caritat portarà l'Esperança i les seves filles a alleujar Crist i a configurar-se amb Ell, a servir millor a l'Església. La missió estava clara: posar dempeus a la dona fent-la lliure i educar els infants en totes les dimensions de la persona. La Mare Esperança va veure una connexió entre la reeducació de la dona i l'educació cristiana dels infants.

El carisma i la missió són de gran actualitat: hi ha alguna cosa més gran que educar nens, nenes i joves, i també restaurar la dona més vulnerada i oprimida? Desitgem que l'obra d'aquesta lleidatana sigui cada vegada més coneguda i valorada, estímul de lliurament generós. És un honor per a la ciutat i una apòstol per a l'Església.

Amb el lema «Llum que continua brillant», la congregació dona gràcies pel camí recorregut per la nostra fundadora, per l'estel lluminós que ens ha deixat. Va creure en els seus dos grans amors, Jesús i Maria, va creure en el poder de la Gràcia, va creure en la dona i els infants; per ells es va comprometre i va practicar la pedagogia de l'amor.

Després d'una vida plena, la Mare Esperança ens va deixar el 5 d'agost del 1885. La tenien com a santa i la ciutat va sentir la seva mort. L'Església ha reconegut les seves virtuts heroiques i el 28 d'abril del 2006 va ser declarada venerable per Benet XVI. La ciutat de Lleida, en reconeixement a la seva tasca social i educativa, li ha atorgat un carrer.

És un any perquè les joves que se sentin cridades pel Senyor a seguir-lo i a donar la vida per la dona i els infants s'apropin a les nostres comunitats i experimentin la nostra vida en fraternitat i en missió. Val la pena seguir il·luminant l'estil de la venerable Mare Esperança.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA
DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Postals des d'Andalusia

El «xiuxieig» d'una crida

El Dia del Seminari té com a lema «Aixeca't i posa't en camí». En ell mateix ja és una «invitació i una crida». Els bisbes andalusos han glossat la importància d'aquesta jornada. M'ha encantat el consell del papa Francesc als seminaristes: «Parleu amb els capellans grans, que han carregat sobre seu tants problemes de la gent i els han ajudat a viure més o menys bé, i han ajudat a tots a morir bé. Parleu amb aquests capellans que són el tresor de l'Església. Molts d'ells estan, de vegades, oblidats o en una residència d'ancians: aneu a trobar-los. Són un tresor.»

Ja fa anys que em van demanar una «Pregària pels sacerdots», publicada a la revista diocesana. M'agradaria evocar-ne alguns dels paràgrafs: «Doneu-nos, Senyor, sacerdots sants, a la mesura del vostre Cor i del vostre Evangeli. Sacerdots amb vocació i convicció, són sentit d'entrega generosa, fortament compromesos amb la teva Paraula, sentint a les venes l'amor de Déu, juntament amb el desig d'una fidelitat creixent i joiosa. Doneu-nos, Senyor, sacerdots curulls d'inquietuds, que incendiïn el món amb el seu zel, bons, alegres, acollidors, comprensius, prudents, misericordiosos, que escoltin abans els batecs dels cors que les paraules atropellades. Sacerdots que somriuguin, que ens acompanyin, que guareixin les nostres ferides de l'ànima i que ens sàpiguen transmetre amb il·lusió i encant els valors del vostre Regne: "Veritat, Amor, Justícia i Llibertat".»

El Dia del Seminari no ocuparà primeres pàgines als diaris, ni obrirà informatius. Però els joves que es «formen i transformen» per ser ministres-servidors de Déu en el món d'avui seran torxes de llum, paraules d'esperança, carícies humils que guariran les ferides més difícils.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Aclariment sobre l'article «El greu problema de l'avortament»

En una carta publicada en el número del 5 de març, la Sra. M. del Pilar Vallet Sabater em va dir una cosa que és evident que no he escrit en el meu article sobre l'avortament. Literalment afirma: «M'estranya que accepti l'avortament fins al dia 14 de vida.»

M'atreveixo a suggerir-li a la senyora Vallet que torni a llegir l'article, potser aleshores podria destriar el que dic des de les primeres línies, remetent-me al Catecisme de l'Església catòlica (CEC 2171) i Didajé (2.2), de les respostes de ChatGPT a les meves preguntes sobre aquesta qüestió, i de les dues respostes diferents que dona. Una d'elles en els termes de «hi ha un consens científic generalitzat que el límit ètic per experimentar amb embrions humans és de 14 dies després de la concepció».

L'interès de la referència d'aquell model de llenguatge d'intel·ligència artificial, i per això la dono a conèixer, és que mostra l'arbitrarietat absoluta de les lleis de terminis, fins i tot examinades des del materialisme més absolut. El que diem els cristians sobre l'avortament és el que millor respon, encara que no coincideix exactament amb el consens científic. I aquest és un argument més per posar sobre la taula per avançar en la defensa de la vida.

JOSEP MIRÓ I ARDÈVOL

Somriure

Cada dia, en sortir de casa, em dic a mi mateixa que faré cara alegre. He de confessar que no em costa gaire, atès que soc una persona alegre i optimista. De vegades, em pregunto d'on he tret aquest tarannà. Dic sempre que cal somriure per donar un missatge positiu. No avinagrem el rostre. M'agraden cada cop més les persones amb humor i alegria.

ANNA MARÍA MUNTADA BATLLE

Joventut i racisme

Fa uns dies llegia que un de cada quatre joves espanyols confessa que és racista i un de cada set admet haver exercit comportaments xenòfobs. A més, la meitat dels joves acusen els immigrants de no adaptar-se a la seva cultura. Són dades procedents de la Fundació d'Ajuda a la Drogoaddicció. En un món globalitzat, en què les cultures es barregen, sorprèn que un nombre no menyspreable de joves espanyols mantinguin actituds discriminatòries per causa de la raça o de la procedència sociocultural, actituds que fàcilment es converteixen en violència.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Tot reivindicant la figura i l'obra de Lluís Borrassà

El MNAC organitza una exposició monogràfica sobre aquest il·lustre pintor del gòtic català

© Dipòsit de la Generalitat de Catalunya. Col·lecció Nacional d'Art, 2020. Museu Nacional d'Art de Catalunya

«Vestició de sant Pere màrtir», de Lluís Borrassà.

MAC
Barcelona

Fins al 2 de juliol, una de les sales d'art gòtic del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) acull l'exposició *Lluís Borrassà. Els colors retrobats de la catedral de Barcelona*. Aquesta mostra aplega, sis-cents anys després de la seva creació, gran part de les obres que Lluís Borrassà —el membre més eminent d'una nissaga de pintors gironins dels segles XIV i XV i un dels artistes cabdals del gòtic català— va realitzar per a la catedral de Barcelona.

«La gènesi de l'exposició comença amb la compra per part de la Generalitat de Catalunya, a petició del MNAC, de dues taules de Borrassà procedents de la catedral, localitzades al mercat artístic: *Vestició de sant Pere màrtir* i *Decapitació dels familiars de sant Hipòlit*», va explicar Cèsar Favà, comissari de la mostra i conservador d'art gòtic del MNAC, a l'acte de presentació d'aquesta important iniciativa cultural, organitzada pel MNAC amb la col·laboració de la catedral de Barcelona.

I va afegir: «Es tracta de dues pintures esplèndides que ara es presenten al costat d'altres taules de l'autor amb la mateixa procedència, disperses en col·leccions privades i en altres museus, com ara el Museu Nacional del Prado o el Museu Episcopal de Vic. Per tant, és una oportunitat única de gaudir d'unes peces, la majoria de les quals no són a l'abast del públic.»

Segons Favà, els objectius fonamentals de l'exposició són «d'una banda, reivindicar la figura i l'obra de Lluís Borrassà i, de l'altra, posar en relleu els processos creatius de la baixa edat mitjana, que se sintetitzen sobretot en el retaule, és a dir, el moble situat darrere de l'altar». Per la seva banda, Pepe Serra, director del MNAC, que també va participar a la presentació de la mostra, va expressar que «a través del retaule, les persones que no sabien llegir ni escriure podien accedir en aquell temps a uns continguts pedagògics, a unes doctrines».

Trajectòria fructífera

Un cop establert a Barcelona, Borrassà acaba dirigint l'obrador pictòric més fèrtil i influent de la Catalunya del seu temps. Al llarg de més de quaranta anys, hi assumeix tasques diverses, si bé excel·leix en la pintura de retaules, amb una cinquantena d'encàrrecs coneguts. Pel seu obrador passen nombrosos col·laboradors i aprenents, la presència dels quals pot explicar cer-

© Museu Nacional d'Art de Catalunya. Adquisició, 1956.

tes diferències en la seva obra. Entre ells, sobresurt en Lluç, un dels seus esclaus —tenir-ne era un fet habitual a l'època—, d'origen tàrtar, adquirit l'any 1392 i alliberat després de la mort del mestre.

El vincle del pintor amb la catedral de Barcelona abasta bona part de la seva carrera professional. L'any 1396 ja rep un pagament per haver comprat una quantitat de pigment blau i per haver policromat part de la trona de fusta del cor, realitzada per l'escultor Pere Sanglada.

Fins avui, però, la seva empremta principal es localitza en una sèrie de taules, desmembrades i disperses, en part conservades en col·leccions privades. Tot plegat, són els testimonis d'una realitat pretèrita, parcialment coneguda, que ara es troba en plena recuperació gràcies als estudis i les troballes dels darrers anys.

El responsable de rescatar Borrassà de l'oblit va ser Josep Puiggarí (1821-1903), un dels estudiosos pioners de l'art català. El 1860 va publicar el primer article sobre el pintor i li va atribuir, sense documentació que ho avalés però amb encert, la primera obra: una taula de la catedral de Barcelona, il·lustrada a partir d'un dibuix propi.

Quatre retaules

L'exposició dona a conèixer quatre retaules: el de sant Andreu, el de sant Antoni Abat, del qual no se'n coneix cap vestigi, el de santa Marta, sant Domènec i sant Pere màrtir, i un altre retaule també d'advocació triple, dedicat a sant Llorenç, sant Hipòlit i sant Tomàs d'Aquino.

De les peces exposades, cal destacar-ne les següents: *Miracle de sant Pere màrtir i el núvol*, *Àngel amb els instruments de la Passió* —d'una exquisidesa admirable—, *Sant Jaume el Menor abatut durant la prèdica*, *Resurrecció de Crist* —pintat per Borrassà juntament amb Guerau Gener—, *Miracle de sant Andreu i l'incendi sufocat* i la majestuosa taula *Sant Domènec, santa Marta i sant Pere màrtir*.

La mostra inclou també rellevants documents originals de l'època, com ara el contracte d'aprenentatge de l'ofici de pintor establert entre Lluç Borrassà i Aleix Cugunyà (1398), la carta de pagament atorgada per Borrassà per l'import del preu del retaule de sant Antoni de la catedral de Barcelona (1406) o el contracte signat per l'artista per a la pintura del retaule de sant Llorenç, sant Hipòlit i sant Tomàs d'Aquino de la seu barcelonina (1419).

Fragment de
«Miracle de sant Andreu
i l'incendi sufocat»,
de Lluç Borrassà.

«Laudato Si'», oportunitat educativa i pastoral per a les escoles

La Llibreria Claret va acollir la presentació del nou llibre de Carles Armengol

L'acte va comptar amb les intervencions de Claustre Besora, Roser Bosch i del mateix autor del llibre.

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona
Foto: Agustí Codinach

Ja fa gairebé vuit anys que es va publicar l'encíclica del papa Francesc *Laudato Si'*, que convida a una conversió ecològica integral. Va veure la llum el 24 de maig del 2015 i d'aleshores ençà han sorgit moltes propostes encaminades a revertir l'actual crisi eco-social del planeta, però encara queda molt camí per fer.

El nou llibre de Carles Armengol, mestre, educador social, pedagog i actual director general d'Afers Religiosos, va en aquesta línia. A partir del Magisteri del papa Francesc pel que fa al món de l'educació i l'escola; i de la *Laudato Si'* com a nova síntesi del pensament social cristià, Armengol fa una proposta de pedagogia eco-humanista adreçada a les escoles.

El llibre *Escoles Laudato Si. Una pedagogia eco-humanista*, de l'editorial Claret, es va presentar a la Llibreria Claret la tarda de l'1 de març, amb la participació del mateix autor; de Roser Bosch, membre del grup d'Ecologia i Justícia, de Justícia i Pau; i de Claustre Besora, responsable de Pastoral de les Escoles Gabrielistes.

L'escola, lloc de transformació per antonomàsia, és un dels espais ideals per treballar des del punt de vista educatiu i pastoral els eixos de l'encíclica *Laudato Si'*. Es tracta, a més, d'una temàtica —la de la crisi ecològica— que

motiva i enllaça amb les preocupacions dels alumnes.

«Ajudem que els alumnes creïn futur transformant el present», va remarcar Claustre Besora. Alhora, va enumerar moltes iniciatives que ja s'estan fent: «Gràcies a la creativitat dels mestres, hem inclòs molts continguts de l'encíclica *Laudato Si'* en els nostres projectes i activitats, com la implementació d'una matèria complementària titulada precisament La Casa Comuna.» «S'està fent molta feina, però de vegades no la sabem vendre.»

De la seva banda, Roser Bosch també va esmentar les iniciatives que Justícia i Pau ha posat en marxa com la xarxa d'Ecoparròquies o el Projecte eCO4 per les escoles, que entre d'altres compta amb una eina, l'Ecòmetre, per ajudar l'alumnat a ser conscient de la seva empremta ecològica.

L'acte de presentació del llibre de Carles Armengol va ser una reivindicació pública de l'escola, dels mestres i de les oportunitats pedagògiques que ofereix la *Laudato Si'*. Va ser també una crida a l'esperança: «La missió dels cristians també és introduir el factor esperança malgrat les circumstàncies actuals», va manifestar Carles Armengol. I va recordar que la crida a la conversió ecològica integral té una dimensió ambiental, econòmica, cultural i social, però també espiritual i interior.

CARLES ARMENGOL
«La missió dels cristians és introduir el factor esperança malgrat les circumstàncies actuals»

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Alerta amb la vespa asiàtica que ens mata les abelles!

Flickr / Jesús Martínez

És una depredadora insaciable i genera una pressió terrible sobre les abelles.

MN. FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

He llegit un llarg article de Laura Tapiolas publicat a la revista *El Temps*, que he trobat interessantíssim i he decidit fer-vos-en un resum perquè crec que també serà d'interès per als lectors de *Catalunya Cristiana*. Es tracta de les conseqüències de la irrupció als nostres territoris de la vespa coneguda amb el nom de *Vespa velutina* —o també vespa asiàtica, pel seu origen—, que és una depredadora d'abelles, i que està envaint casa nostra i causant un gran perill per a l'apicultura, ja que va creixent molt ràpidament.

Les abelles tenen una gran importància per a la nostra vida humana. A part de la mel que ens proporcionen —cosa que té només una importància relativa—, cal recordar, com ens diu la Unió de Pagesos, que el 84% de les espècies vegetals del territori depenen de la pol·linització de les abelles, o sigui, que sense elles no podrien fecundar les seves flors i donar fruit. Perdre, doncs, aquests insectes suposaria una tragèdia ecològica de gran magnitud.

La *Vespa velutina* aparegué a la península Ibèrica a Navarra el 2010 i s'estengué molt ràpidament. A 2013 ja se'n veien per l'Alt Empordà. És una

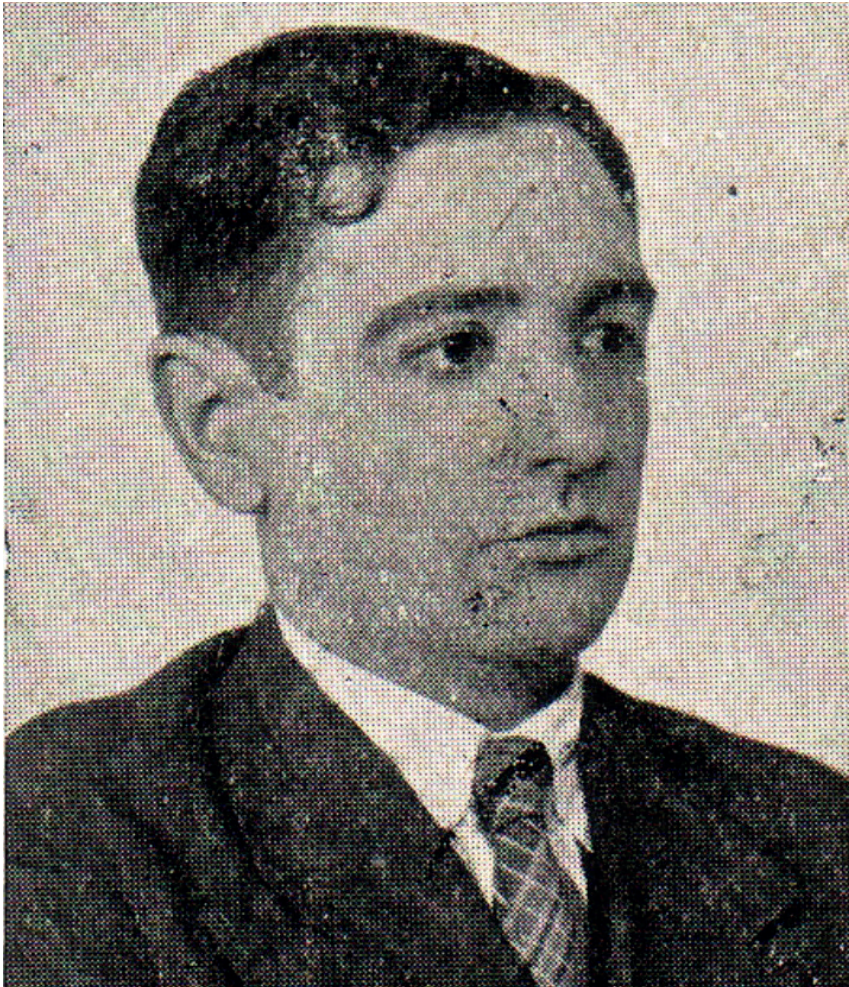
depredadora insaciable i genera una pressió terrible sobre les abelles. Rondan les arnes i quan tornen les abelles, cansades i carregades de pol·len, les cacen al vol. Les de dins d'una arna no s'atreveixen a sortir si veuen aquestes vespes a prop. Una arna de 50.000 abelles pot quedar reduïda a 5.000 al cap de pocs mesos...

Actualment, a Catalunya hi ha més de 2.000 explotacions apícoles amb unes 120.000 arnes i la Unió de Pagesos té calculat que la vespa asiàtica ja afecta un 45% de l'apicultura catalana. I continua creixent. A les comarques de Barcelona ja arriben al 90% les arnes afectades. S'ha calculat que la mel que s'ha deixat de produir entre el setembre i el novembre del 2022 ha estat de 212.000 quilos. La collita de mel aquest any passat ha estat, doncs, del 70%, més fluixa que la d'un any normal.

Què fer-hi a tot això? No hi ha cap solució màgica per controlar les poblacions de vespa asiàtica, que sembla que creixen exponencialment, però un inici de solució és trobar-ne els nius i fer-los desaparèixer. S'ha fet ja, amb un cert èxit, a les Balears. I hi ha altres projectes. Que tinguin èxit i s'acabi la plaga. Déu ho vulgui!

GENT DE CASA

Josep Tobella i Galceran

Josep Tobella va ser el director artístic de «La Passió d'Olesa de Montserrat» durant els anys trenta.

JOAN PALLARÉS-PERSONAT
Historiador

Josep Tobella i Galceran va ser un farmacèutic nascut el 21 de juliol del 1897 a Olesa de Montserrat; de fet, el seu pare, Ricard Tobella i Valls, ja era farmacèutic, la seva mare seria Àngela Galceran Matas, tots dos també d'Olesa de Montserrat. Els Tobella eren una família arrelada a la zona, parents dels amos de Can Tobella del Cairat, gran masia originària del segle XIII, en el límit del terme d'Esparreguera, en un alou documentat amb el nom de Tobella ja en el segle X.

Josep Tobella, tot i que seguí acadèmicament les passes familiars i estudià farmàcia, també tenia inquietuds artístiques, en especial li agradava escriure, també el teatre i la història. També tenia habilitat per al dibuix i la pintura. Igualment, com a jove inquiet, se sentia atret per la

política i va militar dins de la Comunió Tradicionalista.

Si en temes històrics, el 1931 va publicar a *L'Abella d'Or* un recull històric del seu poble, també a Olesa havia començat a fer teatre dins del Círcol Tradicionalista, en la secció anomenada Teatre d'Art. Dirigia l'Orfeó Montserrat i era col·laborador de l'Orfeó Català.

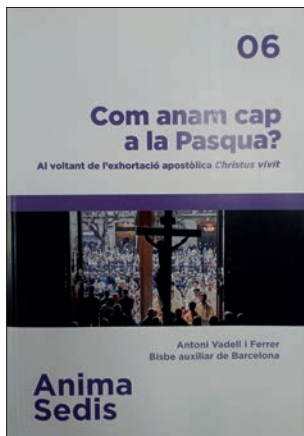
Però com s'escau en l'esperit de la població, on realment es bolcava més Josep Tobella era en les representacions anuals de *La Passió*. Evidentment, *La Passió d'Olesa* ja era un espectacle amb alguns segles d'antiguitat, però l'any 1933, quan es va fer càrrec d'escenificar-la, va aportar una nova embranzida a la secció teatral del centre, renovant i millorant molts aspectes, que en certa manera seria la base del que vindria després.

Aquell 1933 també s'incorporà a la direcció, i ho seria durant molts anys, igualment versionant-la, Joan Povill i Adserà, nascut el 1903 a Vilalba dels Arcs, mestre a Olesa, del qual vàrem donar comptada biografia en aquesta secció de *Catalunya Cristiana* (número 2020, del 10 de juny del 2018).

Amb aquell nucli de gent engrescada, també en Benet Margarit i Font, vint anys més gran que Tobella, i tants altres, no es van aturar en l'èxit d'aquell any. Tobella va viatjar l'any següent a Alemanya, a Oberammergau, poble on també escenifiquen *La Passió*, per ampliar i comparar coneixements. Una coneixença que portaria a emprendre renovacions dels decorats, amb millors ambientacions bíbliques, que ell mateix planificà.

L'èxit el 1935 tornaria a sobresortir, fins al punt que a l'abril del 1936 *La Passió d'Olesa* trencà motlles. Havia deixat de ser una representació local i la gent que acudia des d'altres poblacions era tanta que molts es quedaven a les portes del teatre sense poder obtenir un lloc per veure-la.

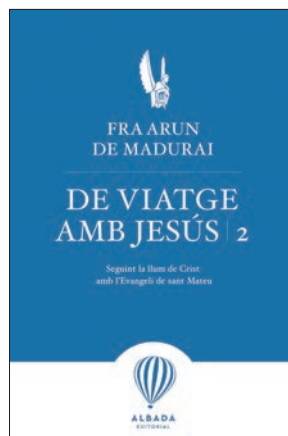
Josep Tobella, el seu company Benet Margarit i un total de sis persones d'adscripció carlina van ser assassinats el 26 de juliol del 1936, als inicis de la guerra, a la carretera de Terrassa a Martorell, al terme municipal d'Ullastrell.

ANTONI VADELL I FERRER

Com anam cap a la Pasqua?
Publicacions de la Catedral de Barcelona, 2023, 72 pàg.

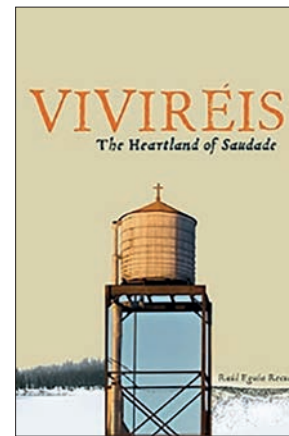
El bisbe Toni Vadell va ser l'encarregat de predicar, el març del 2020, a l'inici de la pandèmia del Covid, les conferències quaresmals. La importància de les reflexions fetes en aquell moment concret avala la seva publicació, a càrrec del Capítol de la Catedral. Les seves paraules ens van enfortir i confortar.

FRA ARUN DE MADURAI

De viatge amb Jesús (2)
Editorial Albada, 2023, 266 pàg.

Aquests cinquanta textos breus conformen la segona entrega de les originals meditacions de fra Arun de Madurai sobre la vida de Jesús, tal com l'explica sant Mateu. Cada quadre s'inicia amb un fet actual, una anècdota literària o alguna tradició, que després lliga amb el fragment corresponent de l'evangeli.

RAÚL EGUÍA RECUERO

Viviréis
Editorial Balmes, 2023, 182 pàg.

Es pot vèncer la foscor des del silenci, com a flama que s'encén. Tenim la imperiosa necessitat d'una fe real, sacramental, tangible, tan allunyada d'allò virtual. És l'anhel d'aquells que ho arrisquen tot, que porten l'ànima a les seves mans. L'autor convida el lector a llegir el llibre, a fer silenci... i a trobar la veritat en Crist.

DAVID VILASECA

Aferrats al paradís
Edicions Sidillà, 2023, 238 pàg.

El periodista i escriptor David Vilaseca ens acosta setze vides que són setze mons. Ha fet una tria i dona la veu a unes persones que han pres una opció vital sovint radical, gens convencional, profundament coherent. Persones, diverses i extraordinàries, que tenen una cosa en comú: saben escoltar la natura.

JESÚS ALTURO I TÀNIA ALAIX

Lletres que parlen
Editorial La Magrana, 2023, 432 pàg.

Viatge lingüístic pels punts clau que han marcat la creació i l'evolució del català escrit. Des d'una perspectiva interdisciplinària i un rigor científic màxim, els autors ofereixen una visió nova sobre els orígens de la llengua catalana i sobre els més antics testimonis escrits que s'han pogut identificar fins ara.

JORDI SIERRA I FABRA

El passat que vindrà
Univers Llibres, 2023, 352 pàg.

Les cinc veus que articulen el relat —Jordi, Maria, Pere, Jaume i Neus— recuperen l'Espanya de postguerra per retratar un període convuls políticament i social. El rerefons històric de la novel·la, filat amb dades i fets verídics, s'entrellaça minuciosament amb la ficció per construir un relat coral estructurat en tres parts.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

L'actor Quim Àvila i l'actriu Clàudia Benito en una escena de l'obra «Tots eren fills meus» al Teatre Lliure de Montjuïc.

El secret de la pomera esqueixada

El Teatre Lliure és més «Lliure» si té l'encert de programar un esdeveniment com ho és aquesta recuperació d'una de les obres més punyents del dramaturg Arthur Miller (Nova York, 1915 - Roxbury, Connecticut, 2005). De *Tots eren fills meus* se'n va veure una versió dirigida per Ferran Madico el 2000 al Teatre Romea. L'obra va ser escrita per Arthur Miller l'any 1947.

Tots eren fills meus és una obra de catarsi de postguerra, de la Segona Guerra Mundial o de qualsevol altra guerra. I el seu caràcter clàssic i universal fa que els espectadors no puguin evitar una relectura amb el moment actual que viu Europa. Arthur Miller té una capacitat dramaturgica de pur mestratge. L'estructura de l'obra arrossega els espectadors, pas a pas, durant tota la trama. I mentrestant, el dramaturg té els protagonistes en primer pla, els fa canviar de conversa o fa un gir de guió simplement amb les entrades dels personatges secundaris.

Arthur Miller es basa en una història real sobre una remesa d'armament defectuós que va provocar una sèrie de morts entre els pilots d'avions de l'exèrcit americà. I aquesta és la llosa que s'arrossega durant tota l'obra. El director David Selvas no s'ha mogut de l'època original. Som, doncs, cinc anys després de

la Segona Guerra Mundial. Vestuari i segons quines actituds dels joves i veïns ho fan molt evident. Hi ha encara el record de la mort i del rastre de pèrdua que deixa la guerra. Hi ha també el pes d'actuar sense escrúpols i per supervivència en temps de guerra. Ho diu molt clar Joe Keller: «La guerra són monedes de cinc i de deu.» Hi ha una metàfora escenogràfica que la companyia ha servit amb una extrema sensibilitat: la tempesta de la nit, la pomera esqueixada, l'intent del fill dels Keller de remoure la terra de la pomera plantada en record del germà mort a la guerra per remoure també el secret que poua per damunt de la història de *Tots eren fills meus*.

Deia al principi que el Teatre Lliure és més «Lliure» amb obres com aquesta. La presència de dos dels protagonistes, l'actriu Emma Vilarsau i l'actor Jordi Bosch, el matrimoni Keller, empremta del Lliure, ho fa més visible. Els dos tenen una de les interpretacions en parella més brillants i els dos passen de la presumpta vida feliç benestant a la tensió i el màxim clímax de la tragèdia. La resta del repartiment, de nova generació, Clàudia Benito, Eduardo Lloveras, Quim Àvila, entre altres, està també a l'alçada d'una obra que ha exhaurit localitats i que demana una reposició la temporada vinent.

AMB BON HUMOR

«TOTS EREN FILLS MEUS»,
d'Arthur Miller
INTÈRPRETS: Quim Àvila,
Clàudia Benito, Jordi Bosch,
Eduard Buch, Ricard Buján,
Ramon Mir, Eduardo Lloveras,
Francesc Marginet, Gemma
Martínez, Clara de Ramon i Emma
Vilarsau
DIRECCIÓ: David Selvas
Sala Fabià Puigserver. Teatre Lliure
Montjuïc. Barcelona
Fins al 26 de març i 3 funcions
de pròrroga 7, 14 i 21 març

CRÍTICA LITERÀRIA

MN. JOSEP RUAIX I VINYET
Eclesiàstic, gramàtic i escriptor

PILAR ARNAU I SEGARRA
Aina Moll i Marquès
Edicions Documenta Balear,
2021, 228 pàg.

Dona clau

Es tracta ben bé de la biografia d'una dona clau, Aina Moll i Marquès (Ciutadella, Menorca, 1930 - Palma, Mallorca, 2019), «filòloga i activista per la normalització del català», com diu el subtítol del llibre escrit per Pilar Arnau i Segarra (Vinaròs, Baix Maestrat, 1964).

Després d'un pròleg del també filòleg, eivissenc afincat al Principat, Isidor Marí, es desgrana la rica trajectòria de la protagonista, que aquí no podem pas seguir. Sí que en puc destacar algunes facetes: la col·laboració amb el seu pare, Francesc de B. Moll, en la conclusió del magne *Diccionari català-valencià-balear*; la seva activitat pionera en l'escoltisme mallorquí; la seva docència professional del francès i, voluntària, del català; la seva tasca a l'editorial familiar, i, sobretot, el seu paper decisiu per a la normalització de la nostra llengua en acceptar el càrrec de primera directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya (1980-1988) i coordinadora general de la Campanya Interinstitucional de Normalització Lingüística de les Illes Balears (1989-1995).

En les dues últimes labors a què m'he referit es necessitava un caràcter especial, que, sortosament, ella posseïa —i que no devia pas ser aliè a la seva religiositat—: d'una banda, un esperit de consens a fi d'acostar posicions i concordar decisions entre persones, grups, organismes, etc.; de l'altra, saber treballar, quan cal, sense fer renou, cercant l'eficàcia per damunt de les actituds cridaneres.

En fi, Aina Moll va ser una dona clau en el procés de recuperació lingüística i cultural de la postguerra espanyola i dels primers anys de la democràcia, una treballadora incansable a favor de la llengua pròpia dels Països Catalans. Podem unir-nos decididament als mots amb què la biògrafa conclou el llibre dedicat a aquesta figura destacada: «El seu exemple ens marca el camí com a societat.» Per això val la pena de llegir aquesta biografia.

UN NOU LLINDAR

10 anys amb el papa Francesc

Són deu anys d'intensa activitat missionera, com el primer deixeble-missioner que és de l'Església. Deu anys que són per agrair un ministeri apostòlic fecund i ple de signes evangèlics, refrescant-nos en tot moment l'estil de Jesús amb paraules i gestos, afavorint un esperit conciliar i sinodal que no deixa d'il·luminar els passos d'una Església que té el repte de ser sal i llum en unes circumstàncies canviants i, en certs aspectes, desafiants.

Agraïm un Papa que creu en l'Esperit de Jesús, al qui ha definit dient que és «harmonia». L'harmonia és el que faltava als deixebles i l'Esperit els n'aporta. Necessitaven ser canviats per dintre, en el seu cor. Per això els repeteix una vegada i una altra: «Pau a vosaltres!» (Jn 20,19.21). Aquesta pau que identifica el cor amb la mar profunda, que sempre està tranquil·la encara que la superfície estigui agitada per les ones. L'Esperit és una harmonia que pot transformar les persecucions en benaurances. El punt d'inflexió és la pau de Jesús, és l'harmonia de l'Esperit.

Per tot això —diu Francesc— necessitem l'Esperit: és Ell qui posa ordre en el frenesí, és la pau en la inquietud, la confiança en el desànim, l'alegria en la tristesa, la joventut en la vellesa, el valor en la prova. És el Consolador que transmet la tendresa de Déu. També porta «harmonia» a fora, entre els homes, ens fa Església, un sol edifici «harmònic» on la unitat es construeix des de la diversitat, reuneix els qui s'han distanciat, uneix els allunyats i fa retornar els dispersos. Per ser espirituals, per tastar l'«harmonia» de l'Esperit, hem de posar la seva mirada per damunt de la nostra. L'Esperit és la primera i darrera necessitat de l'Església. I així ens ho està ensenyant sense descans.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Agenda

Barcelona

ESGLÉSIA DE SANT GAJETÀ

El **diumenge 19 de març**, a les 17.00, concert a favor de la Fundació Manos Providentes amb el Trio Kórena; el **dilluns 20**, a les 19.00, Mireia Romero parla sobre *Vivència com a mare de filles adoptades* (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).

RELIGIÓ I TREBALL

El **dilluns 20 de març**, a les 18.00, presentació de la *Guia per al respecte i la llibertat religiosa i de consciència en les relacions laborals* amb Albert Toledo, Fàtima Ahmed i Gagandeep Singh. Modera: Anna Massallé. Introduïx: Carles Armengol. Inscripcions: tel. 938 822 996.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Els **dilluns del 20 de març al 24 d'abril**, a les 19.00, seminari *És possible l'experiència espiritual?* amb Lluís Ylla (tel. 933 172 338).

GAUDÍ

El **dimarts 21 de març**, a les 18.00, conferència *María en la vida y obra de Gaudí* amb José Manuel Almuzara a la parròquia de Santa Maria de Badalona.

TRIBUNA JOAN CARRERA

El **dimecres 22 de març**, a les 14.00, dinar-col·loqui amb Nathalie Becquart, sotssecretària general del Sínode. Presenta: Mn. Enric Termes. Inscripcions: <https://bit.ly/3Jiz7Eg>.

ESPAI PALAU

El **dijous 23 de març**, a les 19.00, Roser Solé reflexiona sobre *Madeleine Delbrèl. Una dona que es va deixar interpel·lar per Déu*. Inscripcions: centre@espainterioritatpalau.com.

III CENTENARI DE LA CONGREGACIÓ DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

El **diumenge 19 de març**, a les 9.30, a l'església de Santa Maria de Badalona, recepció de congregacions dels Dolors a Catalunya; a les 9.45, repic de cam-

panes; a les 10.00, missa solemne en acció de gràcies; el **divendres 24**, a la capella dels Dolors, a les 19.30, corona dels set dolors de Maria; a les 20.00, missa; a les 20.30, Acatist ecumènic a la Mare de Déu.

Girona

FORMACIÓ

El **dilluns 20 de març**, a les 21.00, conferència de Mn. Enric Tubert *Les primeres comunitats cristianes* al Centre Cívic de Santa Susanna.

Sant Feliu de Llobregat

FORMACIÓ I DIÀLEG

El **dilluns 20 de març**, a les 21.00, sessió *Deu raons per creure en Déu* amb Oriol Jara a la sala parroquial Mn. Joan Vinyeta de Vilafranca del Penedès (pl. Santa Maria, 7).

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

El **cap de setmana del 24 al 26 de març**, art i espiritualitat *La Creació* de Haydn (tel. 973 291 699).

Tarragona

QUARESMA

El **dilluns 20 de març**, a les 20.00, conferència *Maria conservava aquests records en el seu cor i els meditava* amb Jordi Rovira a la parròquia de Sant Bernat Calvó de Reus

Vic

COVA DE MANRESA

Del **divendres 31 de març al dimecres 5 d'abril**, exercicis espirituals amb Llorenç Puig, s.j. Inscripcions: info@covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els que pateixen a causa del mal rebut per part dels membres de la comunitat eclesial, trobin en l'Església una resposta concreta al seu dolor i patiment

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de **appec**
editors de revistes i digitals
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

 El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

Director: Òscar Martí Navarro
Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes
Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Marcos Aceituno, Eloi Aran, Miquel Barbarà, Pilarín Bayés, Juanjo Fernández, Tica Font, Antonio Gil, Pilar Lozano, Alberto Massó, Pere Micaló, Ignasi Miranda, Glòria Monés, Rodrigo Moreno, Francesc Nicolau, Joan Palero, Joan Pallarès-Personat, Josep Ruai, Quique, Joan Soler, Bàrbara Sotomayor, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Emili Villegas

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES

Dipòsit Legal B14.387/79

ISSN català: 2938-2238
ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels nostres col·laboradors no reflecteixen necessàriament la d'aquest setmanari

CARME MUNTÉ MARGALEF

L'Associació de Familiars d'Afectats per Trastorns de Conducta (Afatrac), derivats de qualsevol problemàtica de salut mental, aplega unes 300 famílies. Allò que les uneix no és un diagnòstic, sinó la conducta dels seus familiars, que fa que la convivència sigui un veritable malson. Charo Díez Bajo és la presidenta d'una entitat que va néixer el 6 de novembre del 2016. Més informació: afatrac.org

L'Associació aplega 300 famílies. Què les uneix?

Ens uneix la conducta dels nostres familiars. Tenim molts i molt diversos diagnòstics, però el patró conductual dels nostres familiars és tan similar que pensem si a la ciència no se li escapa alguna cosa. El perfil és de joves amb un sentiment dolorós de la vida que busquen el seu lloc i no el saben trobar i que expressen el seu patiment amb unes conductes externalitzants per tal de guarir el seu patiment i la seva frustració.

Què suposa per al conjunt de la família un fill o germà amb trastorn greu de conducta?

Suposaveure i conviure amb una persona que pateix i que no saps com ajudar, perquè les famílies no som res més que això, famílies, i no tenim ni els coneixements ni els recursos per poder-los ajudar. A vegades la cuidadora —solen ser les mares en un 80% a Afatrac— acaba necessitant ajut psicològic per poder superar la frustració. Pel que fa als germans, viuen també amb una gran frustració les situacions quotidianes que es donen a la família sense poder ni saber ajudar.

Des de l'associació reclamen que siguin tractats com a malalts mentals, no com a delinqüents.

Perquè són persones que tenen una problemàtica de salut mental d'elevada complexitat que fa que les seves conductes no sempre siguin sociables, però no són delinqüents. Estem cansats de sentir que més d'un 50% de les persones que estan a les presons pateixen un problema de salut mental i creiem que ha arribat el moment de crear recursos adequats fora de les presons. És un dret i, com a tal, l'exigim.

Se senten sols?

Charo Díez, presidenta de l'Associació de Familiars d'Afectats per Trastorns de Conducta

«Els nostres joves, en els casos més greus, acaben al carrer, a la presó o al cementiri»

Sí, ens trobem molt sols, i aquest va ser el principal motiu pel qual va sorgir Afatrac. Moltes famílies ens han manifestat que conèixer l'associació els ha canviat la vida. No sentir-te sol i saber que hi ha persones amb les quals pots parlar del teu problema, i que t'entenen perquè estan vivint una situació similar, és un gran consol. Si a més tens grups d'ajuda mútua, assessorament i suport, doncs encara millor.

Com els perjudica la manca de recursos públics?

Hovivim amb un gran sofriment, veient com els nostres joves es van fent grans deteriorant-se de mica en mica i l'administració omet les seves obligacions. Per aquest motiu vam obrir una botiga, Rescatem, en la qual treballen alguns dels nostres familiars, ja que no és possible la seva inserció al món laboral ordinari ni tan sols al protegit. Els nostres

familiars, persones amb trastorn mental d'elevada complexitat, no encaixen en el sistema de salut actual. Així mateix, són expulsats sistemàticament del sistema educatiu, de manera que no arriben a tenir cap titulació i, en conseqüència, no poden accedir al mercat laboral. Tampoc no tenen habitatge protegit ni prou places públiques en centres terapèutics (amb un cost d'uns 5.000 euros al mes).

Sense prou ajuda ni recursos, quin és el pronòstic?

El seu pronòstic és molt incert, però tenim evidència que pot passar per viure una vida insatisfactòria i plena de patiment. No poden tenir un projecte de vida i, en els casos més greus, acaben al carrer, a la presó o al cementiri. En els últims tres anys han mort sis fills d'Afatrac. Estem indignades i hem dit: «Jan'hi ha prou! Ni una mort més!»

ROCA,
100 ANYS
D'HISTÒRIA

més a la teva
botiga Roca
i a roca.es

Tota una vida junts formant part
de la vida de moltes famílies, tenint cura
de tu i dels teus.

Roca es projecta cap a un futur
cada vegada més net i confortable,
oferint-te els productes més innovadors,
per fer-te la vida més fàcil.

Ja hem començat a escriure un nou futur
amb tu, el futur comença ara.

Roca